

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN SOPIMUSSARJA

ULKOVALTAIN KANSSA TEHDYT SOPIMUKSET

2004

Julkaistu Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 2004

N:o 129—133

SISÄLLYS

N:o		Sivu
129	Laki biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän Cartagenan bioturval- lisuuspöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	1641
130	Tasavallan presidentin asetus biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän Cartagenan bioturvalisuuspöytäkirjan voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta	1642
131	Laki rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta	1680
132	Valtioneuvoston asetus rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosta	1682
133	Kauppa- ja teollisuusministeriön ilmoitus helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen liitteiden 1 ja 3 muutosten voimaantulosta	1683

N:o 129

(Suomen säädöskokoelman n:o 578/2004)

L a k i

biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän Cartagenan bioturvalli- suuspöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Annettu Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Montrealissa 29 päivänä tammikuuta 2000
tehdyn biologista monimuotoisuutta koske-
vaan yleissopimukseen liittyvän Cartagenan
bioturvalisuuspöytäkirjan lainsäädännön
alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voi-
massa sellaisina kuin Suomi on niihin sitou-
nut.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytän-
töönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston
asetuksella.

3 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään ta-
savallan presidentin asetuksella.

Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

HE 52/2004
YmVM 11/2004
EV 75/2004

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

N:o 130

(Suomen säädöskokoelman n:o 878/2004)

Tasavallan presidentin asetus

biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta

Annettu Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2004

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty ulkoasiainministerin esittelystä, säädetään:

1 §

Montrealissa 29 päivänä tammikuuta 2000 tehty biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvä Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirja, jonka eduskunta on hyväksynyt 8 päivänä kesäkuuta 2004 ja jonka tasavallan presidentti on hyväksynyt 24 päivänä kesäkuuta 2004 ja jota koskeva hyväksymiskirja on talletettu Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan 9 päivänä heinäkuuta 2004, tulee voimaan 7 päivänä lokakuuta 2004 niin kuin siitä on sovittu.

turvallisuuspöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 24 päivänä kesäkuuta 2004 annettu, myös Ahvenanmaan maakuntapäivien osaltaan hyväksymä laki (578/2004) tulee voimaan 7 päivänä lokakuuta 2004.

3 §

Pöytäkirjan muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

2 §

Biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän Cartagenan bio-

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 7 päivänä lokakuuta 2004.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

(Suomennos)

**BIOLOGISTA MONIMUOTOI-
SUUTTA KOSKEVAAN
YLEISSOPIMUKSEEN LIITTYVÄ**

Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirja

Tämän pöytäkirjan osapuolet, jotka ovat biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen, jäljempänä "yleissopimuksen", osapuolia,

palauttavat mieleen yleissopimuksen 19 artiklan 3 ja 4 kohdan sekä 8 artiklan g alakohdan ja 17 artiklan,

palauttavat mieleen myös yleissopimuksen osapuolten konferenssin 17 päivänä marraskuuta 1995 tekemän päätöksen II/5 bioturvallisuutta koskevasta pöytäkirjasta, jossa kiinnitetään erityistä huomiota sellaisten nykyaikaisella biotekniikalla muunnettujen elävien organismien tarkoituksellisiin siirtoihin valtion rajojen yli, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön, ja vahvistetaan erityisesti asianmukaiset menettelyt tosiasioihin perustuvaa ennakkosuostumusta varten,

vahvistavat uudestaan ennalta varautumisen periaatteeseen perustuvan lähestymistavan, joka sisältyy ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen 15. periaatteen,

ovat tietoisia nykyaikaisen biotekniikan nopeasta leviämisestä sekä lisääntyvästä yleisestä huolestumisesta, joka liittyy sen mahdollisiin haitallisiin vaikutuksiin biologiseen monimuotoisuuteen, ottaen huomioon myös ihmisten terveydelle aiheutuvat riskit,

tiedostavat, että nykyaikainen biotekniikka tarjoaa huomattavia mahdollisuuksia parantaa ihmisten hyvinvointia, mikäli sen kehittämisessä ja käytössä noudatetaan riittäviä turvatoimenpiteitä ympäristön ja ihmisten terveyden suojelemiseksi,

tiedostavat myös alkuperäkeskusten ja geneettisen monimuotoisuuden keskusten ratkaisevan merkityksen ihmiskunnalle,

**CARTAGENA PROTOCOL ON
BIOSAFETY**

to the convention on biological diversity

The Parties to this Protocol,

Being Parties to the Convention on Biological Diversity, hereinafter referred to as "the Convention",

Recalling Article 19, paragraphs 3 and 4, Article 8(g) and Article 17 of the Convention,

Recalling also Decision II/5 of 17 November 1995 of the Conference of the Parties to the Convention to develop a Protocol on biosafety, specifically focusing on transboundary movement of any living modified organism resulting from modern biotechnology that may have adverse effect on the conservation and sustainable use of biological diversity, setting out for consideration, in particular, appropriate procedures for advance informed agreement,

Reaffirming the precautionary approach contained in Principle 15 of the Rio Declaration on Environment and Development,

Aware of the rapid expansion of modern biotechnology and the growing public concern over its potential adverse effects on biological diversity, taking also into account risks to human health,

Recognizing that modern biotechnology has great potential for human well-being if developed and used with adequate safety measures for the environment and human health,

Recognizing also the crucial importance to humankind of centres of origin and centres of genetic diversity,

ottavat huomioon monien maiden, erityisesti kehitysmaiden, rajalliset mahdollisuudet käsitellä eläviin muunnettuihin organismeihin liittyvien tunnettujen ja mahdollisten riskien luonnetta ja laajuutta,

tiedostavat, että kauppaja ympäristösopimusten tulisi tukea toisiaan kestävä kehityksen saavuttamiseksi,

painottavat, ettei tämän pöytäkirjan tulkita muuttavan osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka perustuvat olemassa oleviin kansainvälisiin sopimuksiin,

katsovat, että edellä olevan johdanto-osan kappaleen tarkoituksena ei ole asettaa tätä pöytäkirjaa muita kansainvälisiä sopimuksia alempaan asemaan,

ovat sopineet seuraavaa:

1 artikla

Tavoite

Rion julistuksen 15. periaatteeseen sisältyvän ennalta varautumisen periaatteeseen perustuvan lähestymistavan mukaisesti tämän pöytäkirjan tavoitteena on myötvaikeuttaa suojelun riittävän tason varmistamiseen sellaisen nykyaikaisella biotekniikalla muunnettujen elävien organismien turvallista siirtoa, käsittelyä ja käyttöä varten, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön, ottaen huomioon myös ihmisten terveydelle aiheutuvat riskit, ja kiinnittäen erityisesti huomiota valtion rajat ylittäviin siirtoihin.

2 artikla

Yleiset määräykset

1. Kukin osapuoli toteuttaa tarvittavat ja asianmukaiset oikeudelliset, hallinnolliset ja muut toimenpiteet täyttääkseen tähän pöytäkirjaan perustuvat velvoitteensa.

2. Osapuolet varmistavat, että muunnettujen elävien organismien kehittäminen, käsittely, kuljetus, käyttö, siirto ja levittäminen tapahtuu siten, että ehkäistään tai vähennetään biologiselle monimuotoisuudelle

Taking into account the limited capabilities of many countries, particularly developing countries, to cope with the nature and scale of known and potential risks associated with living modified organisms,

Recognizing that trade and environment agreements should be mutually supportive with a view to achieving sustainable development,

Emphasizing that this Protocol shall not be interpreted as implying a change in the rights and obligations of a Party under any existing international agreements,

Understanding that the above recital is not intended to subordinate this Protocol to other international agreements,

Have agreed as follows:

Article 1

Objective

In accordance with the precautionary approach contained in Principle 15 of the Rio Declaration on Environment and Development, the objective of this Protocol is to contribute to ensuring an adequate level of protection in the field of the safe transfer, handling and use of living modified organisms resulting from modern biotechnology that may have adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health, and specifically focusing on transboundary movements.

Article 2

General provisions

1. Each Party shall take necessary and appropriate legal, administrative and other measures to implement its obligations under this Protocol.

2. The Parties shall ensure that the development, handling, transport, use, transfer and release of any living modified organisms are undertaken in a manner that prevents or reduces the risks to biological di-

aiheutuvia riskejä, ottaen huomioon myös ihmisten terveydelle aiheutuvat riskit.

3. Mikään tämän pöytäkirjan määräys ei vaikuta millään tavalla valtioiden suvereni-teettiin niiden kansainvälisen oikeuden mukaan määritetyillä aluemerillä eikä täysival-taisiin oikeuksiin tai lainkäyttövaltaan, jotka kuuluvat valtioille niiden talousvyöhyk-keillä ja mannerjalustoilla kansainvälisen oikeuden mukaisesti, eikä minkään valtion laivojen ja ilma-alusten sellaisten meren-kulkuun liittyvien oikeuksien ja vapauksien käyttöön, jotka perustuvat kansainväliseen oikeuteen ja sisältyvät asiaan liittyviin kan-sainvälisiin asiakirjoihin.

4. Minkään tämän pöytäkirjan määräyk-sen ei ole tulkittava rajoittavan osapuolten oikeutta toteuttaa toimia, jotka ovat biologisen monimuotoisuuden ja kestävän käytön suojelun kannalta suotuisampia kuin tämän pöytäkirjan vaatimukset, edellyttäen kuitenkin, että kyseiset toimet ovat tämän pöy-täkirjan tavoitteiden ja määräysten sekä osapuolten muiden kansainväliseen oikeu-teen perustuvien velvoitteiden mukaisia.

5. Osapuolia rohkaistaan ottamaan tarvit-taessa huomioon toimivaltaisilla ihmisten terveyteen liittyviä riskejä käsittelevillä kansainvälisillä foorumeilla käytettävissä oleva asiantuntemus, asiakirjat ja tehty työ.

3 artikla

Määritelmät

Tässä pöytäkirjassa

a) "osapuolten konferenssi" tarkoittaa yleissopimuksen osapuolten konferenssia;

b) "suljettu käyttö" tarkoittaa jossakin lai-toksessa, laitteistossa tai muussa fyysisessä rakenteessa toteutettavaa toimintaa, jossa eläviä muunnettuja organismeja valvotaan erityistoimenpitein, jotka tehokkaasti rajoit-tavat niiden pääsyä ja vaikutusta ulkoiseen ympäristöön;

c) "vientä" tarkoittaa tarkoituksellisia siir-toja valtion rajojen yli yhden osapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle;

d) "viejä" tarkoittaa viejäosapuolen lain-käyttövaltaan kuuluvaa oikeushenkilöä tai

versity, taking also into account risks to human health.

3. Nothing in this Protocol shall affect in any way the sovereignty of States over their territorial sea established in accordance with international law, and the sovereign rights and the jurisdiction which States have in their exclusive economic zones and their continental shelves in accordance with international law, and the exercise by ships and aircraft of all States of navigational rights and freedoms as provided for in international law and as reflected in relevant international instruments.

4. Nothing in this Protocol shall be inter-preted as restricting the right of a Party to take action that is more protective of the conservation and sustainable use of biological diversity than that called for in this Pro-tocol, provided that such action is consistent with the objective and the provisions of this Protocol and is in accordance with that Party's other obligations under international law.

5. The Parties are encouraged to take into account, as appropriate, available expertise, instruments and work undertaken in inter-national forums with competence in the area of risks to human health.

Article 3

Use of terms

For the purposes of this Protocol:

(a) "Conference of the Parties" means the Conference of the Parties to the Conven-tion;

(b) "Contained use" means any operation, undertaken within a facility, installation or other physical structure, which involves living modified organisms that are controlled by specific measures that effectively limit their contact with, and their impact on, the external environment;

(c) "Export" means intentional trans-boundary movement from one Party to another Party;

(d) "Exporter" means any legal or natural person, under the jurisdiction of the Party of

luonnollista henkilöä, joka järjestää elävän muunnetun organismin viennin;

e) "tuonti" tarkoittaa tarkoituksellisia siirtoja valtion rajojen yli yhden osapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle;

f) "tuoja" tarkoittaa tuojaosapuolen lainkäyttövaltaan kuuluvaa oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka järjestää elävän muunnetun organismin tuonnin;

g) "elävä muunnettu organismi" tarkoittaa elävää organismia, jolla on nykyaikaisen biotekniikan avulla luotu uusi perintöainesyhdistelmä;

h) "elävä organismi" tarkoittaa biologista yksikköä, joka pystyy siirtämään tai kahdentamaan perintöainesta, mukaan luettuina steriilit organismit, virukset ja viroidit;

i) "nykyaikainen biotekniikka" tarkoittaa seuraavien tekniikoiden käyttämistä:

— in vitro -nukleiinihappotekniikat, mukaan luettuina yhdistelmädeoksiribonukleiinihappo (DNA) ja nukleiinihapon suora ruiskuttaminen soluihin tai soluelimiin, tai
— taksonomisten sukurajojen yli menevät solufuusiot,

jotka ylittävät luonnolliset fysiologiset lisääntymis- ja rekombinaatioesteet, eivätkä ole tekniikoita, joita käytetään perinteisessä jalostuksessa ja valinnassa;

j) "alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestö" tarkoittaa täysivaltaisten valtioiden tietyllä alueella muodostamaa järjestöä, jolle sen jäsenvaltiot ovat siirtäneet tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvia asioita koskevaa toimivaltaa ja joka on asianmukaisesti sisäisten menettelytapojensa mukaisesti valtuutettu allekirjoittamaan, ratifioimaan ja hyväksymään tämä pöytäkirja tai liittymään siihen;

k) "valtion rajat ylittävät siirrot" tarkoittavat elävien muunnettujen organismien siirtämistä osapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle; 17 ja 24 artiklan soveltamista varten siirrot rajojen yli tarkoittavat kuitenkin myös siirtoja osapuolten ja pöytäkirjan ulkopuolisten valtioiden välillä.

export, who arranges for a living modified organism to be exported;

(e) "Import" means intentional transboundary movement into one Party from another Party;

(f) "Importer" means any legal or natural person, under the jurisdiction of the Party of import, who arranges for a living modified organism to be imported;

(g) "Living modified organism" means any living organism that possesses a novel combination of genetic material obtained through the use of modern biotechnology;

(h) "Living organism" means any biological entity capable of transferring or replicating genetic material, including sterile organisms, viruses and viroids;

(i) "Modern biotechnology" means the application of:

— in vitro nucleic acid techniques, including recombinant deoxyribonucleic acid (DNA) and direct injection of nucleic acid into cells or organelles, or
— fusion of cells beyond the taxonomic family,

that overcome natural physiological reproductive or recombination barriers and that are not techniques used in traditional breeding and selection;

(j) "Regional economic integration organization" means an organization constituted by sovereign States of a given region, to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Protocol and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to it;

(k) "Transboundary movement" means the movement of a living modified organism from one Party to another Party, save that for the purposes of Articles 17 and 24 transboundary movement extends to movement between Parties and non-Parties.

4 artikla

Soveltamisala

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan kaikkien sel-

Article 4

Scope

This Protocol shall apply to the trans-

laisten elävien muunnettujen organismien valtioiden rajat ylittäviin siirtoihin, kuljetukseen, käsittelyyn ja käyttöön, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestäväään käyttöön, ottaen huomioon myös ihmisten terveydelle aiheutuvat riskit.

5 artikla

Lääkkeet

Sen estämättä, mitä 4 artiklassa määrätään, ja rajoittamatta osapuolten oikeutta edellyttää kaikkien elävien muunnettujen organismien osalta riskinarviointia ennen niitä koskevien tuontipäätösten tekemistä, tätä pöytäkirjaa ei sovelleta sellaisten elävien muunnettujen organismien valtioiden rajat ylittäviin siirtoihin, jotka ovat ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä ja joita käsitellään muissa asiaan liittyvissä kansainvälisissä sopimuksissa tai organisaatioissa.

6 artikla

Kauttakuljetus ja suljettu käyttö

1. Sen estämättä, mitä 4 artiklassa määrätään, ja rajoittamatta kauttakulkuosapuolen oikeutta säännellä elävien muunnettujen organismien kuljetusta alueensa kautta ja ilmoittaa bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään (Biosafety Clearing-House) osapuolen 2 artiklan 3 kohdan mukaiset päätökset, jotka koskevat sen alueen kautta tapahtuvaa elävien muunnettujen organismien kuljetusta, ei tämän pöytäkirjan määräyksiä, jotka koskevat tosiasioihin perustuvaa ennakkosuostumusta, sovelleta osapuolen kautta kuljetettaviin eläviin muunnettuihin organismeihin.

2. Sen estämättä, mitä 4 artiklassa määrätään, ja rajoittamatta osapuolten oikeutta edellyttää kaikkien muunnettujen organismien osalta riskinarviointia ennen niitä koskevaa tuontia koskevia päätöksiä ja vahvistaa normeja suljetusta käytöstä sen lainkäyttövallan alueella, ei tämän pöytäkirjan määräyksiä, jotka koskevat tosiasioihin perustuvaa ennakkosuostumusta, sovelleta sellaisten elävien muunnettujen organis-

boundary movement, transit, handling and use of all living modified organisms that may have adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health.

Article 5

Pharmaceuticals

Notwithstanding Article 4 and without prejudice to any right of a Party to subject all living modified organisms to risk assessment prior to the making of decisions on import, this Protocol shall not apply to the transboundary movement of living modified organisms which are pharmaceuticals for humans that are addressed by other relevant international agreements or organisations.

Article 6

Transit and contained use

1. Notwithstanding Article 4 and without prejudice to any right of a Party of transit to regulate the transport of living modified organisms through its territory and make available to the Biosafety Clearing-House, any decision of that Party, subject to Article 2, paragraph 3, regarding the transit through its territory of a specific living modified organism, the provisions of this Protocol with respect to the advance informed agreement procedure shall not apply to living modified organisms in transit.

2. Notwithstanding Article 4 and without prejudice to any right of a Party to subject all living modified organisms to risk assessment prior to decisions on import and to set standards for contained use within its jurisdiction, the provisions of this Protocol with respect to the advance informed agreement procedure shall not apply to the transboundary movement of living modified organisms destined for contained use under-

mien valtioiden rajat ylittäviin siirtoihin, jotka on tarkoitettu suljettuun käyttöön tuojaosapuolen vaatimusten mukaisesti.

7 artikla

Tosiasioihin perustuvaa ennakkosuostumusta koskevan menettelyn soveltaminen

1. Jollei 5 ja 6 artiklassa toisin määrätä, 8-10 artiklan ja 12 artiklan mukaista tosiasioihin perustuvaa ennakkosuostumusta koskevaa menettelyä sovelletaan ennen elävien muunnettujen organismien ensimmäistä tarkoituksellista valtioiden rajat ylittävää siirtoa, jonka tarkoituksena on tarkoituksellinen vieminen tuojaosapuolen ympäristöön.

2. Edellä 1 kohdassa mainitulla 'tarkoituksellisella viemisellä tuojaosapuolen ympäristöön' ei viitata eläviin muunnettuihin organismeihin, jotka on tarkoitettu käytettäväksi suoraan elintarvikkeena tai rehuna tai jalostukseen.

3. Ennen suoraan elintarvikkeena tai rehuna käytettäväksi tai jalostukseen tarkoitettujen elävien muunnettujen organismien ensimmäisiä valtioiden rajat ylittäviä siirtoja sovelletaan 11 artiklaa.

4. Tosiasioihin perustuvaa ennakkosuostumusta koskevaa menettelyä ei sovelleta sellaisten elävien muunnettujen organismien tarkoituksellisiin valtioiden rajat ylittäviin siirtoihin, jotka on tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivassa osapuolten konferenssin päätöksessä määritetty sellaisiksi organismeiksi, joilla ei todennäköisesti ole haitallisia vaikutuksia biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön, ottaen huomioon myös riskit ihmisten terveydelle.

8 artikla

Ilmoittaminen

1. Viejäosapuoli tekee itse tai vaatii viejän huolehtivan kirjallisen ilmoituksen tekemisestä tuojaosapuolen toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle ennen 7 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvien elävien muunnettujen organismien tarkoituksellista

taken in accordance with the standards of the Party of import.

Article 7

Application of the advance informed agreement procedure

1. Subject to Articles 5 and 6, the advance informed agreement procedure in Articles 8 to 10 and 12 shall apply prior to the first intentional transboundary movement of living modified organisms for intentional introduction into the environment of the Party of import.

2. "Intentional introduction into the environment" in paragraph 1 above, does not refer to living modified organisms intended for direct use as food or feed, or for processing.

3. Article 11 shall apply prior to the first transboundary movement of living modified organisms intended for direct use as food or feed, or for processing.

4. The advance informed agreement procedure shall not apply to the intentional transboundary movement of living modified organisms identified in a decision of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol as being not likely to have adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health.

Article 8

Notification

1. The Party of export shall notify, or require the exporter to ensure notification to, in writing, the competent national authority of the Party of import prior to the intentional transboundary movement of a living modified organism that falls within the

valtioiden rajat ylittäviä siirtoja. Ilmoituksen on sisällettävä vähintään I liitteessä määritetyt tiedot.

2. Viejäosapuolen on varmistettava, että laissa edellytetään viejän toimittamien tietojen olevan täsmällisiä.

9 artikla

Ilmoituksen vastaanottamisen vahvistaminen

1. Tuojaosapuoli vahvistaa ilmoituksen vastaanottamisen kirjallisesti ilmoituksen tekijälle 90 päivän kuluessa sen vastaanottamisesta.

2. Vahvistuksessa on mainittava:

a) päivämäärä, jona ilmoitus on vastaanotettu;

b) näyttääkö ensi arviolta siltä, että ilmoitus sisältää 8 artiklassa tarkoitetut tiedot;

c) toimitaanko tuojaosapuolen kansallisten määräysten vai 10 artiklassa määritetyn menettelyn mukaisesti.

3. Edellä 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen osapuolen kansallisten määräysten on oltava yhdenmukaisia tämän pöytäkirjan määräysten kanssa.

4. Vaikka tuojaosapuoli jättäisi vahvistamatta ilmoituksen vastaanottamisen, tämän ei katsota tarkoittavan, että se on suostunut tarkoitukselliseen valtioiden rajat ylittävään siirtoon.

10 artikla

Päätösmenettely

1. Tuojaosapuolen tekemien päätösten on oltava 15 artiklan mukaisia.

2. Tuojaosapuolen on 9 artiklassa mainitussa määräajassa ilmoitettava kirjallisesti, voidaanko tarkoituksellista valtioiden rajat ylittävää siirtoa jatkaa

a) vasta, kun tuojaosapuoli on antanut kirjallisen luvan; vai

b) aikaisintaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua ilman myöhempää kirjallista lupaa.

scope of Article 7, paragraph 1. The notification shall contain, at a minimum, the information specified in Annex I.

2. The Party of export shall ensure that there is a legal requirement for the accuracy of information provided by the exporter.

Article 9

Acknowledgement of receipt of notification

1. The Party of import shall acknowledge receipt of the notification, in writing, to the notifier within 90 days of its receipt.

2. The acknowledgement shall state:

(a) the date of receipt of the notification;

(b) whether the notification, prima facie, contains the information referred to in Article 8;

(c) whether to proceed according to the domestic regulatory framework of the Party of import or according to the procedure specified in Article 10.

3. The domestic regulatory framework referred to in paragraph 2(c) above, shall be consistent with this Protocol.

4. A failure by the Party of import to acknowledge receipt of a notification shall not imply its consent to an intentional transboundary movement.

Article 10

Decision procedure

1. Decisions taken by the Party of import shall be in accordance with Article 15.

2. The Party of import shall, within the period of time referred to in Article 9, inform the notifier, in writing, whether the intentional transboundary movement may proceed:

(a) only after the Party of import has given its written consent; or

(b) after no less than 90 days without a subsequent written consent.

3. Kahdensadanseitsemänkymmenen päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta tuojaosapuolen on kirjallisesti ilmoitettava ilmoituksen tekijälle ja bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään edellä 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua päätöksestä, jolla se

a) hyväksyy tuonnin tiettyjen ehtojen mukaisesti tai ilman ehtoja, mukaan luettuna tiedot siitä, miten päätöstä sovelletaan saman elävän organismin myöhempään tuontiin;

b) kieltää tuonnin;

c) pyytää asianmukaisia lisätietoja kansallisten määräystensä tai liitteen I mukaisesti; laskettaessa aikaa, jonka kuluessa tuojaosapuolen on vastattava, ei oteta huomioon niitä päiviä, jotka sen on odotettava asianmukaisia lisätietoja, tai

d) ilmoittaa ilmoituksen tekijälle, että tässä kohdassa määritettyä määräaikaa jatketaan tietyllä ajalla.

4. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa suostumukseen ei liity ehtoja, edellä olevan 3 kohdan mukaisen päätöksen tulee sisältää myös perustelut.

5. Vaikka tuojaosapuoli ei antaisi päätöstään tiedoksi kahdensadanseitsemänkymmenen päivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on vastaanotettu, sen ei katsota antaneen suostumusta tarkoitukselliseen valtioiden rajat ylittävään siirtoon.

6. Vaikka asianmukaisten tieteellisten tietojen puutteen vuoksi ei olisi tieteellistä varmuutta elävien muunnettujen organismien mahdollisista haitallisista vaikutuksista tuojaosapuolen biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestäväan käyttöön, ottaen huomioon myös ihmisten terveydelle aiheutuvat riskit, tämä ei estä kyseistä osapuolta tilanteen mukaan tekemästä päätöstä 3 kohdassa tarkoitettua elävän muunnetun organismin tuonnista tällaisten mahdollisten haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai minimoimiseksi.

7. Osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi päättää ensimmäisessä kokouksessaan asianmukaisista menettelyistä ja järjestelyistä, joilla helpotetaan tuojaosapuolten päätöksentekoa.

3. Within 270 days of the date of receipt of notification, the Party of import shall communicate, in writing, to the notifier and to the Biosafety Clearing-House the decision referred to in paragraph 2(a) above:

(a) approving the import, with or without conditions, including how the decision will apply to subsequent imports of the same living modified organism;

(b) prohibiting the import;

(c) requesting additional relevant information in accordance with its domestic regulatory framework or Annex I; in calculating the time within which the Party of import is to respond, the number of days it has to wait for additional relevant information shall not be taken into account; or

(d) informing the notifier that the period specified in this paragraph is extended by a defined period of time.

4. Except in a case in which consent is unconditional, a decision under paragraph 3 above, shall set out the reasons on which it is based.

5. A failure by the Party of import to communicate its decision within 270 days of the date of receipt of the notification shall not imply its consent to an intentional transboundary movement.

6. Lack of scientific certainty due to insufficient relevant scientific information and knowledge regarding the extent of the potential adverse effects of a living modified organism on the conservation and sustainable use of biological diversity in the Party of import, taking also into account risks to human health, shall not prevent that Party from taking a decision, as appropriate, with regard to the import of the living modified organism in question as referred to in paragraph 3 above, in order to avoid or minimize such potential adverse effects.

7. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties shall, at its first meeting, decide upon appropriate procedures and mechanisms to facilitate decision-making by Parties of import.

11 artikla

Suoraan elintarvikkeena tai rehuna käytettäviä tai jalostukseen tarkoitettuja eläviä muunnettuja organismeja koskeva menettely

1. Osapuolen, joka tekee lopullisen päätöksen kotimaisesta käytöstä, mukaan luetun sellaisen elävän muunnetun organismin saattaminen markkinoille, joka voidaan siirtää valtion rajojen yli käytettäväksi suoraan elintarvikkeena tai rehuna taikka jalostukseen, on ilmoitettava siitä osapuolille viidentoista päivän kuluessa päätöksen tekemisestä bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmän kautta. Tietojen on sisällettävä vähintään II liitteessä määritetyt tiedot. Osapuolten on toimitettava tiedot kirjallisesti myös kunkin sellaisen osapuolen kansalliselle tiedonvälityskeskukselle, joka ilmoittaa sihteeristölle ennakoon, että sillä ei ole pääsyä bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään. Tätä määräystä ei sovelleta kenttäkokeita koskeviin päätöksiin.

2. Osapuolen, joka tekee päätöksen edellä olevan I kappaleen mukaisesti, on varmistettava, että laissa edellytetään hakijan toimittamien tietojen olevan täsmällisiä.

3. Mikä tahansa osapuoli voi pyytää lisätietoja liitteessä II olevassa b kohdassa määritetyltä viranomaiselta.

4. Osapuoli voi tehdä päätöksen suoraan elintarvikkeena tai rehuna käytettävien tai jalostukseen tarkoitettujen elävien muunnettujen organismien tuonnista kansallisten määräystensä mukaisesti, mikäli ne ovat tämän pöytäkirjan tavoitteiden mukaisia.

5. Kunkin osapuolen on toimitettava bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään kaikki mahdolliset kansalliset lait, määräykset ja ohjeet, joita voidaan soveltaa suoraan elintarvikkeena tai rehuna käytettävien tai jalostukseen tarkoitettujen elävien muunnettujen organismien tuontiin.

6. Osapuoliin kuuluva kehitysmaa tai siirtymätalouden maa voi, mikäli 4 kohdassa tarkoitettuja kansallisia määräyksiä ei ole annettu, käyttää kansallista lainkäyttövaltaansa ja ilmoittaa bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmän kautta, että sen päätös, joka tehdään ennen suoraan elintarvik-

Article 11

Procedure for living modified organisms intended for direct use as food or feed, or for processing

1. A Party that makes a final decision regarding domestic use, including placing on the market, of a living modified organism that may be subject to transboundary movement for direct use as food or feed, or for processing shall, within 15 days of making that decision, inform the Parties through the Biosafety Clearing-House. This information shall contain, at a minimum, the information specified in Annex II. The Party shall provide a copy of the information, in writing, to the national focal point of each Party that informs the Secretariat in advance that it does not have access to the Biosafety Clearing-House. This provision shall not apply to decisions regarding field trials.

2. The Party making a decision under paragraph 1 above, shall ensure that there is a legal requirement for the accuracy of information provided by the applicant.

3. Any Party may request additional information from the authority identified in paragraph (b) of Annex II.

4. A Party may take a decision on the import of living modified organisms intended for direct use as food or feed, or for processing, under its domestic regulatory framework that is consistent with the objective of this Protocol.

5. Each Party shall make available to the Biosafety Clearing-House copies of any national laws, regulations and guidelines applicable to the import of living modified organisms intended for direct use as food or feed, or for processing, if available.

6. A developing country Party or a Party with an economy in transition may, in the absence of the domestic regulatory framework referred to in paragraph 4 above, and in exercise of its domestic jurisdiction, declare through the Biosafety Clearing-House that its decision prior to the first import of a

keena tai rehuna käytettävän tai jalostukseen tarkoitetun elävän muunnetun organismin ensimmäistä tuontia, josta on annettu tietoja edellä olevan 1 kohdan mukaisesti, tehdään seuraavin menettelyin:

a) suoritetaan riskinarviointi 15 artiklan mukaisesti; ja

b) päätös tehdään arvioitavissa olevassa ajassa, joka ei ylitä kahtasataaseitsemäkymmentä päivää.

7. Vaikka osapuoli ei ilmoita päätöstään edellä olevan 6 kohdan mukaisesti, tämän ei katsota tarkoittavan, että se suostuu elintarvikkeena tai rehuna suoraan käytettäväksi tai jalostukseen tarkoitetun elävän muunnetun organismin tuontiin tai kieltäytyy siitä, jollei osapuoli muuta ilmoita.

8. Vaikka asianmukaisten tieteellisten tietojen puutteen vuoksi ei olisi tieteellistä varmuutta elävien muunnettujen organismien mahdollisista haitallisista vaikutuksista tujoaosapuolen biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön, ottaen huomioon myös ihmisten terveydelle aiheutuvat riskit, tämä ei estä kyseistä osapuolta tilanteen mukaan tekemästä päätöstä elintarvikkeena tai rehuna suoraan käytettävän tai jalostukseen tarkoitetun elävän muunnetun organismin tuonnista tällaisten mahdollisten haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai minimoimiseksi.

9. Osapuoli voi ilmoittaa tarpeista, jotka koskevat elintarvikkeena tai rehuna suoraan käytettäviin tai jalostukseen tarkoitettuihin eläviin muunnettuihin organismeihin liittyvää taloudellista ja teknistä apua ja valmiuksien parantamista. Osapuolet tekevät yhteistyötä näiden tarpeiden täyttämiseksi 22 ja 28 artiklan mukaisesti.

12 artikla

Päätösten tarkistaminen

1. Tuojaosapuoli voi milloin tahansa, kun käytettävissä on uutta tieteellistä tietoa mahdollisista haitallisista vaikutuksista biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön, ottaen huomioon myös ihmisten terveydelle aiheutuvat riskit, tarkistaa ja muuttaa päätöstä tarkoituksellises-

living modified organism intended for direct use as food or feed, or for processing, on which information has been provided under paragraph 1 above, will be taken according to the following:

(a) a risk assessment undertaken in accordance with Article 15; and

(b) a decision made within a predictable timeframe, not exceeding 270 days.

7. Failure by a Party to communicate its decision according to paragraph 6 above, shall not imply its consent or refusal to the import of a living modified organism intended for direct use as food or feed, or for processing, unless otherwise specified by the Party.

8. Lack of scientific certainty due to insufficient relevant scientific information and knowledge regarding the extent of the potential adverse effects of a living modified organism on the conservation and sustainable use of biological diversity in the Party of import, taking also into account risks to human health, shall not prevent that Party from taking a decision, as appropriate, with regard to the import of that living modified organism intended for direct use as food or feed, or for processing, in order to avoid or minimize such potential adverse effects.

9. A Party may indicate its needs for financial and technical assistance and capacity-building with respect to living modified organisms intended for direct use as food or feed, or for processing. Parties shall cooperate to meet these needs in accordance with Articles 22 and 28.

Article 12

Review of decisions

1. A Party of import may, at any time, in light of new scientific information on potential adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account the risks to human health, review and change a decision regarding an intentional transboundary

ta siirrosta valtion rajojen yli. Tällaisessa tapauksessa osapuolen on kolmenkymmenen päivän kuluessa annettava tämä tiedoksi ilmoituksen tekijälle, joka on aiemmin tehnyt ilmoituksen kyseisessä päätöksessä mainitusta elävän muunnetun organismin siirrosta, sekä bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään ja esitettävä perustelut päätöksensä.

2. Viejäosapuoli tai ilmoituksen tekijä voi pyytää tuojaosapuolta tarkistamaan päätöstään, jonka se on tehnyt 10 artiklan mukaisesti, mikäli viejäosapuoli tai ilmoituksen tekijä katsoo, että

a) olosuhteissa on tapahtunut sellainen muutos, joka voi vaikuttaa päätöksen perusteena olleen riskinarvioinnin tulokseen; tai

b) käytettävissä on uutta asiaan liittyvää olennaista tieteellistä tai teknistä tietoa.

3. Tuojaosapuolen on vastattava pyyntöön yhdeksänkymmenen päivän kuluessa ja esitettävä perustelut päätökselleen.

4. Tuojaosapuoli voi harkintansa mukaan vaatia riskinarviointia myöhempiä tuontikertoja varten.

13 artikla

Yksinkertaistettu menettely

1. Tuojaosapuoli voi, mikäli elävien muunnettujen organismien valtioiden rajat ylittävän tarkoituksellisen siirron turvallisuuden varmistamiseksi suoritetaan riittäviä toimenpiteitä tämän pöytäkirjan tavoitteiden mukaisesti, ilmoittaa ennakkoon bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään

a) tapaukset, joissa tarkoituksellinen valtioiden rajat ylittävä siirto voi tapahtua samaan aikaan kun siirrosta ilmoitetaan tuojaosapuolelle; ja

b) tapaukset, joissa elävien muunnettujen organismien tuonti vapautetaan tosiasioihin perustuvan ennakkosuostumuksen vaatimuksesta.

Edellä a alakohdassa tarkoitettuja ilmoituksia voidaan soveltaa myöhempiin samanlaisiin siirtoihin samaan osapuoleen.

2. Valtioiden rajat ylittävään tarkoitukselliseen siirtoon liittyvät tiedot, jotka on mainittava edellä 1 kohdan a alakohdassa tar-

movement. In such case, the Party shall, within 30 days, inform any notifier that has previously notified movements of the living modified organism referred to in such decision, as well as the Biosafety Clearing-House, and shall set out the reasons for its decision.

2. A Party of export or a notifier may request the Party of import to review a decision it has made in respect of it under Article 10 where the Party of export or the notifier considers that:

(a) a change in circumstances has occurred that may influence the outcome of the risk assessment upon which the decision was based; or

(b) additional relevant scientific or technical information has become available.

3. The Party of import shall respond to such a request within 90 days and set out the reasons for its decision.

4. The Party of import may, at its discretion, require a risk assessment for subsequent imports.

Article 13

Simplified procedure

1. A Party of import may, provided that adequate measures are applied to ensure the safe intentional transboundary movement of living modified organisms in accordance with the objective of this Protocol, specify in advance to the Biosafety Clearing-House:

(a) cases in which intentional transboundary movement to it may take place at the same time as the movement is notified to the Party of import; and

(b) imports of living modified organisms to it to be exempted from the advance informed agreement procedure.

Notifications under subparagraph (a) above, may apply to subsequent similar movements to the same Party.

2. The information relating to an intentional transboundary movement that is to be provided in the notifications referred to in

koitetussa ilmoituksessa, joka on määritetty liitteessä I.

paragraph 1(a) above shall be the information specified in Annex I.

14 artikla

Article 14

Kahdenväliset, alueelliset ja monenväliset sopimukset ja järjestelyt

Bilateral, regional and multilateral agreements and arrangements

1. Osapuolet voivat tehdä kahdenvälisiä, alueellisia ja monenvälisiä sopimuksia ja järjestelyjä elävien muunnettujen organismien tarkoituksellisista valtioiden rajat ylittävistä siirroista, mikäli ne ovat yhdenmukaisia tämän pöytäkirjan kanssa eikä niiden tuloksena ole tässä pöytäkirjassa määrättyä suojelun tasoa heikompi suojelun taso.

1. Parties may enter into bilateral, regional and multilateral agreements and arrangements regarding intentional transboundary movements of living modified organisms, consistent with the objective of this Protocol and provided that such agreements and arrangements do not result in a lower level of protection than that provided for by the Protocol.

2. Osapuolet ilmoittavat toisilleen bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmän kautta kaikista tällaisista kahdenvälisistä, alueellisista ja monenvälisistä sopimuksista ja järjestelyistä, joita ne ovat tehneet ennen tämän pöytäkirjan voimaantulopäivää ja sen jälkeen.

2. The Parties shall inform each other, through the Biosafety Clearing-House, of any such bilateral, regional and multilateral agreements and arrangements that they have entered into before or after the date of entry into force of this Protocol.

3. Tämän pöytäkirjan määräykset eivät vaikuta sellaisiin valtion rajat ylittäviin tarkoituksellisiin siirtoihin, jotka tapahtuvat edellä mainittujen sopimusten ja järjestelyjen mukaisesti näiden sopimusten tai järjestelyjen osapuolten välillä.

3. The provisions of this Protocol shall not affect intentional transboundary movements that take place pursuant to such agreements and arrangements as between the parties to those agreements or arrangements.

4. Osapuoli voi päättää, että tiettyyn tuontiin sen alueelle sovelletaan sen kansallisia määräyksiä, jolloin sen on ilmoitettava päätöksensä bioturvallisuuden tiedonvaihtojärjestelmään.

4. Any Party may determine that its domestic regulations shall apply with respect to specific imports to it and shall notify the Biosafety Clearing-House of its decision.

15 artikla

Article 15

Riskinarviointi

Risk assessment

1. Tämän pöytäkirjan mukaisesti toteutettu riskinarviointi on suoritettava tieteellisesti vakuuttavalla tavalla liitteen III mukaisesti ja ottaen huomioon vakiintuneet riskinarviointitekniikat. Riskinarvioinnin tulee perustua vähintään 8 artiklan mukaisesti toimitettuihin tietoihin ja muuhun tieteelliseen näyttöön, jotta elävien muunnettujen organismien mahdolliset haitalliset vaikutukset biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön voidaan määrittää ja ar-

1. Risk assessments undertaken pursuant to this Protocol shall be carried out in a scientifically sound manner, in accordance with Annex III and taking into account recognized risk assessment techniques. Such risk assessments shall be based, at a minimum, on information provided in accordance with Article 8 and other available scientific evidence in order to identify and evaluate the possible adverse effects of living modified organisms on the conservation

vioida, ottaen huomioon myös riskit ihmisten terveydelle.

2. Tuojaosapuoli varmistaa, että riskinarviointi suoritetaan 10 artiklan mukaisesti tehtyjen päätösten osalta. Se voi vaatia viejää suorittamaan riskinarvioinnin.

3. Riskinarvioinnin kustannuksista vastaa ilmoituksen tekijä, mikäli tuojaosapuoli sitä edellyttää.

16 artikla

Riskinhallinta

1. Osapuolet vahvistavat ja pitävät voimassa, ottaen huomioon yleissopimuksen 8 artiklan g kohdan, asianmukaisia järjestelyjä, toimenpiteitä ja strategioita sellaisten riskien sääntelemiseksi, hallitsemiseksi ja valvomiseksi, jotka on määritetty tämän pöytäkirjan riskinhallintaa koskevissa määräyksissä ja jotka koskevat elävien muunnettujen organismien käyttöä, käsittelyä ja valtioiden rajat ylittäviä siirtoja.

2. Riskinarviointiin perustuvia toimenpiteitä on toteutettava siinä määrin kuin se on tarpeen, jotta voidaan estää elävien muunnettujen organismien haitalliset vaikutukset biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön tuojaosapuolen alueella, ottaen huomioon myös ihmisten terveydelle aiheutuvat riskit.

3. Kukin osapuoli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet estääkseen elävien muunnettujen organismien tahattomat valtioiden rajat ylittävät siirrot, mukaan luettuna muun muassa vaatimus siitä, että ennen elävän muunnetun organismin levittämistä ensimmäisen kerran suoritetaan riskinarviointi.

4. Kukin osapuoli pyrkii varmistamaan, että kaikki elävät muunnetut organismit, sekä maahantuodut että paikallisesti kehitetyt, ovat olleet tarkkailun alaisena asianmukaisen ajan, joka vastaa organismin elinkaarta tai generaatioaikaa, ennen kuin ne otetaan suunniteltuun käyttöön, tämän kuitenkin rajoittamatta edellä olevan 2 kohdan määräysten soveltamista.

and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health.

2. The Party of import shall ensure that risk assessments are carried out for decisions taken under Article 10. It may require the exporter to carry out the risk assessment.

3. The cost of risk assessment shall be borne by the notifier if the Party of import so requires.

Article 16

Risk management

1. The Parties shall, taking into account Article 8(g) of the Convention, establish and maintain appropriate mechanisms, measures and strategies to regulate, manage and control risks identified in the risk assessment provisions of this Protocol associated with the use, handling and transboundary movement of living modified organisms.

2. Measures based on risk assessment shall be imposed to the extent necessary to prevent adverse effects of the living modified organism on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health, within the territory of the Party of import.

3. Each Party shall take appropriate measures to prevent unintentional transboundary movements of living modified organisms, including such measures as requiring risk assessments to be carried out prior to the first release of a living modified organism.

4. Without prejudice to paragraph 2 above, each Party shall endeavour to ensure that any living modified organism, whether imported or locally developed, has undergone an appropriate period of observation that is commensurate with its life-cycle or generation time before it is put to its intended use.

5. Osapuolet tekevät yhteistyötä, jonka tarkoituksena on:

a) määrittää elävät muunnetut organismit tai elävien muunnettujen organismien erityispiirteet, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestäväan käyttöön, ottaen huomioon myös riskit ihmisten terveydelle; ja

b) toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet, jotka liittyvät kyseisten elävien muunnettujen organismien tai erityispiirteiden käsitteeseen.

17 artikla

Tahattomat valtioiden rajat ylittävät siirrot ja kiireelliset toimenpiteet

1. Kunkin osapuolen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ilmoittaakseen valtioille, joihin asia vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa, bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään sekä tarvittaessa asianmukaisille kansainvälisille järjestöille, jos se on tietoinen sen lainkäyttövallan alueella sattuneen tapahtuman aiheuttamasta levittämisestä, joka johtaa tai saattaa johtaa elävän muunnetun organismin valtioiden rajat ylittävään tahattomaan siirtoon, jolla todennäköisesti on huomattavia haitallisia vaikutuksia biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestäväan käyttöön, ottaen huomioon myös ihmisten terveydelle näissä valtioissa aiheutuvan riskin. Ilmoitus on tehtävä heti, kun osapuoli saa tiedon edellä kuvatusta tilanteesta.

2. Kukin osapuoli toimittaa viimeistään sinä päivänä, jona tämä pöytäkirja tulee sen osalta voimaan, bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään asianmukaiset tiedot, joista käy ilmi sen yhteyspiste tämän artiklan mukaisten ilmoitusten vastaanottamista varten.

3. Kaikkiin edellä olevan 1 kohdan mukaisiin ilmoituksiin olisi sisällyttävä:

a) käytettävissä olevat asianmukaiset tiedot elävien muunnettujen organismien arvoiduista määristä ja olennaisista ominaisuuksista ja/tai piirteistä;

b) tiedot levittämisen olosuhteista ja arvoidusta päivämäärästä sekä elävien muun-

5. Parties shall cooperate with a view to:

(a) identifying living modified organisms or specific traits of living modified organisms that may have adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health; and

(b) taking appropriate measures regarding the treatment of such living modified organisms or specific traits.

Article 17

Unintentional transboundary movements and emergency measures

1. Each Party shall take appropriate measures to notify affected or potentially affected States, the Biosafety Clearing-House and, where appropriate, relevant international organizations, when it knows of an occurrence under its jurisdiction resulting in a release that leads, or may lead, to an unintentional transboundary movement of a living modified organism that is likely to have significant adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health in such States. The notification shall be provided as soon as the Party knows of the above situation.

2. Each Party shall, no later than the date of entry into force of this Protocol for it, make available to the Biosafety Clearing-House the relevant details setting out its point of contact for the purposes of receiving notifications under this Article.

3. Any notification arising from paragraph 1 above, should include:

(a) available relevant information on the estimated quantities and relevant characteristics and/or traits of the living modified organism;

(b) information on the circumstances and estimated date of the release, and on the use

nettujen organismien käytöstä alkuperäosa-puolen alueella;

c) kaikki käytettävissä olevat tiedot mahdollisista haitallisista vaikutuksista biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön, ottaen huomioon myös riskit ihmisten terveydelle sekä käytettävissä olevat tiedot mahdollisista riskinhallintatoimenpiteistä;

d) muut asianmukaiset tiedot; ja

e) yhteispiste lisätietojen välittämistä varten.

4. Jotta merkittäviä haitallisia vaikutuksia biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön olisi mahdollisimman vähän, ottaen huomioon myös riskit ihmisten terveydelle, kukin osapuoli, jonka lainkäyttövallan alueella edellä 1 kohdassa tarkoitettu elävän muunnetun organismin levittäminen tapahtuu, neuvottelee välittömästi niiden valtioiden kanssa, joihin asia vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa, jotta ne voivat määrittää asianmukaiset menettelyt ja aloittaa tarvittavat toimet, mukaan luettuina kiireelliset toimenpiteet.

18 artikla

Käsittely, kuljetus, pakkaaminen ja tunnistaminen

1. Välttääkseen haitalliset vaikutukset biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön, ottaen huomioon myös riskit ihmisten terveydelle, kunkin osapuolen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että elävät muunnetut organismit, joiden tarkoitukselliset valtioiden rajat ylittävät siirrot kuuluvat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan, käsitellään, pakataan ja kuljetetaan turvallisesti, ottaen huomioon asiaan liittyvät kansainväliset säännöt ja vaatimukset.

2. Kunkin osapuolen on toteutettava toimenpiteet sen varmistamiseksi, että asiakirjoissa, jotka liittyvät:

a) suoraan elintarvikkeena tai rehuna käytettäviin tai jalostukseen tarkoitettuihin eläviin muunnettuihin organismeihin, selkeästi ilmoitetaan, että ne "voivat sisältää" eläviä muunnettuja organismeja ja ettei niitä ole tarkoitettu tarkoitukselliseen levittämiseen

of the living modified organism in the originating Party;

(c) any available information about the possible adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health, as well as available information about possible risk management measures;

(d) any other relevant information; and

(e) a point of contact for further information.

4. In order to minimize any significant adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health, each Party, under whose jurisdiction the release of the living modified organism referred to in paragraph 1 above, occurs, shall immediately consult the affected or potentially affected States to enable them to determine appropriate responses and initiate necessary action, including emergency measures.

Article 18

Handling, transport, packaging and identification

1. In order to avoid adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health, each Party shall take necessary measures to require that living modified organisms that are subject to intentional transboundary movement within the scope of this Protocol are handled, packaged and transported under conditions of safety, taking into consideration relevant international rules and standards.

2. Each Party shall take measures to require that documentation accompanying:

(a) living modified organisms that are intended for direct use as food or feed, or for processing, clearly identifies that they "may contain" living modified organisms and are not intended for intentional introduction into the environment, as well as a contact

ympäristöön; lisäksi on ilmoitettava yhteyspiste lisätietoja varten. Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi tekee päätöksen tähän tarkoitukseen liittyvistä yksityiskohtaisista vaatimuksista, mukaan luettuina organismien tunnistetiedot ja mahdollisen yksilöllisen tunnistamisen määrittely, viimeistään kahden vuoden kuluttua siitä päivästä, jona tämä pöytäkirja on tullut voimaan;

b) suljettuun käyttöön tarkoitettuihin eläviin muunnettuihin organismeihin, selkeästi ilmoitetaan, että kyseessä ovat elävät muunnetut organismit, ja määritetään mahdolliset vaatimukset niiden turvallista käsittelyä, varastointia, kuljetusta ja käyttöä varten sekä yhteyspiste lisätietoja varten, mukaan luettuna sen henkilön ja laitoksen nimi ja osoite, jonka hallussa elävät muunnetut organismit ovat; ja

c) eläviin muunnettuihin organismeihin, jotka on tarkoitettu tarkoitukselliseen viemiseen tuojaosapuolen ympäristöön, sekä muihin pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluviin eläviin muunnettuihin organismeihin, selkeästi ilmoitetaan niiden olevan eläviä muunnettuja organismeja, määritetään tunnistetiedot ja olennaiset piirteet ja/tai ominaisuudet, mahdolliset turvallista käsittelyä, varastointia, kuljetusta ja käyttöä koskevat vaatimukset, yhteyspaikka lisätietoja varten ja tarvittaessa tuojan ja viejän nimi ja osoite; lisäksi asiakirjojen on sisällettävä ilmoitus siitä, että siirto on tämän pöytäkirjan viejään sovellettavien vaatimusten mukainen.

3. Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi tarkastelee tarvetta ja järjestelyjä normien laatimiseksi tunnistus-, käsittely-, pakkaus- ja kuljetusmenetelmiä varten yhteistyössä muiden asiaa käsittelevien kansainvälisten elinten kanssa.

19 artikla

Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ja kansalliset tiedonvälityskeskukset

1. Kukin osapuoli nimeää yhden kansallisen tiedonvälityskeskuksen, joka on sen puolesta vastuussa yhteydenpidosta sihtee-

point for further information. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall take a decision on the detailed requirements for this purpose, including specification of their identity and any unique identification, no later than two years after the date of entry into force of this Protocol;

(b) living modified organisms that are destined for contained use clearly identifies them as living modified organisms; and specifies any requirements for the safe handling, storage, transport and use, the contact point for further information, including the name and address of the individual and institution to whom the living modified organisms are consigned; and

(c) living modified organisms that are intended for intentional introduction into the environment of the Party of import and any other living modified organisms within the scope of the Protocol, clearly identifies them as living modified organisms; specifies the identity and relevant traits and/or characteristics, any requirements for the safe handling, storage, transport and use, the contact point for further information and, as appropriate, the name and address of the importer and exporter; and contains a declaration that the movement is in conformity with the requirements of this Protocol applicable to the exporter.

3. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall consider the need for and modalities of developing standards with regard to identification, handling, packaging and transport practices, in consultation with other relevant international bodies.

Article 19

Competent national authorities and national focal points

1. Each Party shall designate one national focal point to be responsible on its behalf for liaison with the Secretariat. Each Party

ristön kanssa. Kukin osapuoli nimeää myös yhden tai useamman toimivaltaisen kansallisen viranomaisen, joka on vastuussa tämän pöytäkirjan edellyttämien hallinnollisten tehtävien suorittamisesta ja jolla on valtuudet toimia osapuolen puolesta näiden tehtävien suorittamiseksi. Osapuoli voi nimetä yhden yksikön hoitamaan sekä kansallisen tiedonvälityskeskukseen että toimivaltaisen kansallisen viranomaisen tehtäviä.

2. Kunkin osapuolen on viimeistään sinä päivänä, jona tämä pöytäkirja tulee sen osalta voimaan, ilmoitettava sihteeristölle sen tiedonvälityskeskukseen ja toimivaltaisen kansallisen viranomaisen tai viranomaisten nimet ja osoitteet. Mikäli osapuoli nimeää useamman kuin yhden toimivaltaisen kansallisen viranomaisen, sen on toimitettava sihteeristölle ilmoituksensa yhteydessä myös asianmukaiset tiedot kyseisten viranomaisten välisestä vastuunjaosta. Tarvittaessa tiedoissa on mainittava ainakin, mikä toimivaltainen viranomainen on vastuussa kunkin tyyppisestä elävästä muunneltusta organismista. Kunkin osapuolen on ilmoitettava välittömästi sihteeristölle kansallisten tiedonvälityskeskusten muutoksista tai toimivaltaisen kansallisen viranomaisen nimen tai osoitteen tai vastuun muutoksista.

3. Sihteeristön on ilmoitettava osapuolille välittömästi ilmoituksista, jotka se saa edellä olevan 2 kohdan mukaisesti, ja lisäksi sen on toimitettava tiedot bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmän kautta.

20 artikla

Tiedonvaihto ja bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmä

1. Osana yleissopimuksen 18 artiklan 3 kohdan mukaista tiedonvälitysjärjestelmää perustetaan bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmä, jonka tarkoituksena on

a) helpottaa eläviä muunnettuja organismeja koskevan tieteellisten, teknisten, ympäristöön liittyvien ja oikeudellisten tietojen ja kokemusten vaihtoa; ja

b) auttaa osapuolia pöytäkirjan täytäntöönpanossa, ottaen huomioon osapuoliin kuuluvien kehitysmaiden, erityisesti vähiten

shall also designate one or more competent national authorities, which shall be responsible for performing the administrative functions required by this Protocol and which shall be authorized to act on its behalf with respect to those functions. A Party may designate a single entity to fulfill the functions of both focal point and competent national authority.

2. Each Party shall, no later than the date of entry into force of this Protocol for it, notify the Secretariat of the names and addresses of its focal point and its competent national authority or authorities. Where a Party designates more than one competent national authority, it shall convey to the Secretariat, with its notification thereof, relevant information on the respective responsibilities of those authorities. Where applicable, such information shall, at a minimum, specify which competent authority is responsible for which type of living modified organism. Each Party shall forthwith notify the Secretariat of any changes in the designation of its national focal point or in the name and address or responsibilities of its competent national authority or authorities.

3. The Secretariat shall forthwith inform the Parties of the notifications it receives under paragraph 2 above, and shall also make such information available through the Biosafety Clearing-House.

Article 20

Information sharing and the Biosafety Clearing-House

1. A Biosafety Clearing-House is hereby established as part of the clearing-house mechanism under Article 18, paragraph 3, of the Convention, in order to:

(a) facilitate the exchange of scientific, technical, environmental and legal information on, and experience with, living modified organisms; and

(b) assist Parties to implement the Protocol, taking into account the special needs of developing country Parties, in particular the

kehittyneiden maiden, pienten kehittyvien saarivaltioiden ja siirtymätalousmaiden sekä sellaisten maiden erityistarpeet, jotka ovat alkuperäkeskuksia ja geneettisen monimuotoisuuden keskuksia.

2. Bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmä toimii välineenä, jonka kautta toimitetaan tietoja edellä olevan 1 kohdan soveltamista varten. Sen kautta voidaan saada osapuolten toimittamia tietoja pöytäkirjan täytäntöönpanosta. Lisäksi sen kautta hankitaan mahdollisuuksien mukaan tietoja muista kansainvälisistä bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmistä.

3. Rajoittamatta luottamuksellisten tietojen suojelua kukin osapuoli toimittaa bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään kaikki tämän pöytäkirjan perusteella bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään toimitettavat tiedot, ja

a) voimassaolevat pöytäkirjan täytäntöönpanoa koskevat lait, määräykset ja ohjeet sekä osapuolten tosiasioihin perustuvaa ennakkosuostumusta varten tarvitsemat tiedot;

b) kahdenväliset, alueelliset ja monenväliset sopimukset ja järjestelyt;

c) tiivistelmät osapuolen sääntelyprosessiin perustuvasta ja 15 artiklan mukaisesti tehdyistä elävien muunnettujen organismien riskinarvioinneista tai ympäristöarvioinneista, mukaan luettuina tarvittaessa asianmukaiset tiedot elävistä muunnetuista organismeista saaduista tuotteista, erityisesti jalostetuista materiaaleista, jotka ovat peräisin elävästä muunnetusta organismista ja sisältävät havaittavissa olevia uusia yhdistelmiä kahdentamiskelpoista perintöainesta, joka on saatu aikaan nykyaikaisen biotekniikan avulla;

d) lopulliset päätöksensä, jotka koskevat elävien muunnettujen organismien tuontia tai levittämistä; ja

e) sen 33 artiklan perusteella toimittamat raportit, mukaan luettuina ne, jotka koskevat tosiasioihin perustuvaa ennakkosuostumusta koskevan menettelyn toteuttamista.

4. Bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmän toimintaa koskevista järjestelyistä, mukaan luettuna sen toimintaa koskevat raportit, keskustellaan ja päätetään tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimi-

least developed and small island developing States among them, and countries with economies in transition as well as countries that are centres of origin and centres of genetic diversity.

2. The Biosafety Clearing-House shall serve as a means through which information is made available for the purposes of paragraph 1 above. It shall provide access to information made available by the Parties relevant to the implementation of the Protocol. It shall also provide access, where possible, to other international biosafety information exchange mechanisms.

3. Without prejudice to the protection of confidential information, each Party shall make available to the Biosafety Clearing-House any information required to be made available to the Biosafety Clearing-House under this Protocol, and:

(a) any existing laws, regulations and guidelines for implementation of the Protocol, as well as information required by the Parties for the advance informed agreement procedure;

(b) any bilateral, regional and multilateral agreements and arrangements;

(c) summaries of its risk assessments or environmental reviews of living modified organisms generated by its regulatory process, and carried out in accordance with Article 15, including, where appropriate, relevant information regarding products thereof, namely, processed materials that are of living modified organism origin, containing detectable novel combinations of replicable genetic material obtained through the use of modern biotechnology;

(d) its final decisions regarding the importation or release of living modified organisms; and

(e) reports submitted by it pursuant to Article 33, including those on implementation of the advance informed agreement procedure.

4. The modalities of the operation of the Biosafety Clearing-House, including reports on its activities, shall be considered and decided upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this

van osapuolten konferenssin ensimmäisessä kokouksessa, ja niitä tarkistetaan sen jälkeen säännöllisesti.

21 artikla

Luottamukselliset tiedot

1. Tuojaosapuoli sallii ilmoituksen tekijän määrittävän, mitkä niistä tiedoista, jotka on toimitettu tämän pöytäkirjan menettelyjen mukaisesti tai joita tuojaosapuoli on pyytänyt osana pöytäkirjan mukaista tosiasioihin perustuvaa ennakkosuostumusta koskevaa menettelyä, ovat luottamuksellisia. Tällaisissa tapauksissa annetaan pyydettyä perustelut.

2. Tuojaosapuolen on kuultava ilmoituksen tekijää, mikäli se päättää, että ilmoituksen tekijän luottamukselliseksi määrittämiä tietoja ei ole käsiteltävä luottamuksellisina, ja antaa ennen tietojen paljastamista päätöksen tiedoksi ilmoituksen tekijälle, sekä pyydettyä perustelee päätöksen ja antaa tilaisuuden kuulemiseen ja päätöksen uudelleenkäsitelyyn.

3. Kunkin osapuolen on suojeltava tämän pöytäkirjan mukaisesti saatuja luottamuksellisia tietoja, mukaan luettuina pöytäkirjan mukaisen tosiasioihin perustuvaa ennakkosuostumusta koskevan menettelyn yhteydessä saadut tiedot. Kunkin osapuolen on varmistettava, että sillä on menettelytavat tällaisten tietojen suojelemista varten, ja suojeltava tällaisten tietojen luottamuksellisuutta vähintään yhtä suotuisalla tavalla kuin kotimaassa tuotettuihin eläviin muunnettuihin organismeihin liittyviä luottamuksellisia tietoja.

4. Tuojaosapuoli ei saa käyttää tällaisia tietoja kaupalliseen tarkoitukseen muutoin kuin ilmoituksen tekijän kirjallisella luvalla.

5. Mikäli ilmoituksen tekijä peruuttaa tai on peruuttanut ilmoituksen, tuojaosapuolen on kunnioitettava kaupallisten ja teollisten tietojen luottamuksellisuutta, mukaan lukien tutkimus- ja kehitystiedot sekä tiedot, joiden luottamuksellisuudesta osapuoli ja ilmoituksen tekijä ovat eri mieltä.

6. Tämän rajoittamatta edellä olevan 5 kohdan soveltamista, seuraavia tietoja ei pidetä luottamuksellisina:

Protocol at its first meeting, and kept under review thereafter.

Article 21

Confidential information

1. The Party of import shall permit the notifier to identify information submitted under the procedures of this Protocol or required by the Party of import as part of the advance informed agreement procedure of the Protocol that is to be treated as confidential. Justification shall be given in such cases upon request.

2. The Party of import shall consult the notifier if it decides that information identified by the notifier as confidential does not qualify for such treatment and shall, prior to any disclosure, inform the notifier of its decision, providing reasons on request, as well as an opportunity for consultation and for an internal review of the decision prior to disclosure.

3. Each Party shall protect confidential information received under this Protocol, including any confidential information received in the context of the advance informed agreement procedure of the Protocol. Each Party shall ensure that it has procedures to protect such information and shall protect the confidentiality of such information in a manner no less favourable than its treatment of confidential information in connection with domestically produced living modified organisms.

4. The Party of import shall not use such information for a commercial purpose, except with the written consent of the notifier.

5. If a notifier withdraws or has withdrawn a notification, the Party of import shall respect the confidentiality of commercial and industrial information, including research and development information as well as information on which the Party and the notifier disagree as to its confidentiality.

6. Without prejudice to paragraph 5 above, the following information shall not be considered confidential:

- a) ilmoituksen tekijän nimi ja osoite;
- b) elävän muunnetun organismin tai elävien muunnettujen organismien yleiskuvaus;
- c) tiivistelmä riskinarvioinnista, joka koskee vaikutuksia biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön, ottaen huomioon myös riskit ihmisten terveydelle; ja
- d) menetelmät ja suunnitelmat kiireellisiä menettelyjä varten.

22 artikla

Valmiuksien parantaminen

1. Varmistaakseen tämän pöytäkirjan tehokkaan täytäntöönpanon, osapuolet tekevät yhteistyötä henkilöstön ja institutionaalisten valmiuksien kehittämiseksi ja/tai vahvistamiseksi bioturvallisuuden alalla sekä biotekniikan alalla siinä määrin kuin se on tarpeen bioturvallisuuden kannalta, osapuoliin kuuluvissa kehitysmaissa, erityisesti vähiten kehittyneissä maissa ja pienissä kehittyvissä saarivaltioissa, sekä siirtymätalouksmaissa, mukaan lukien nykyisten maailmanlaajuisten, alueellisten, pienalueiden ja kansallisten instituutioiden ja järjestöjen kautta tapahtuva yhteistyö sekä tarvittaessa yksityisen sektorin osallistumisen helpottaminen.

2. Edellä 1 kohdan soveltamista varten ja yhteistyön osalta on osapuoliin kuuluvien kehitysmaiden, erityisesti vähiten kehittyneiden maiden ja pienten kehittyvien saarivaltioiden, tarpeet, jotka liittyvät rahavaroihin sekä tekniikan ja taitotiedon saatavuuteen ja siirtoon yleissopimuksen tätä koskevien määräysten mukaisesti, otettava täysimääräisesti huomioon valmiuksien parantamiseksi bioturvallisuuden alalla. Valmiuksien parantamiseen liittyvän yhteistyön on kunkin osapuolen tilanteen, mahdollisuuksien ja vaatimusten mukaisesti sisällettävä tieteellistä ja teknistä koulutusta biotekniikan asianmukaisessa ja turvallisessa hallinnassa, bioturvallisuuteen liittyvän riskinarvioinnin ja riskinhallinnan käytössä sekä bioturvallisuuteen liittyvien teknisten ja institutionaalisten valmiuksien parantamisessa. Osapuoliin kuuluvien siirtymäta-

- (a) the name and address of the notifier;
- (b) a general description of the living modified organism or organisms;

(c) a summary of the risk assessment of the effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health; and

(d) any methods and plans for emergency response.

Article 22

Capacity-building

1. The Parties shall cooperate in the development and/or strengthening of human resources and institutional capacities in biosafety, including biotechnology to the extent that it is required for biosafety, for the purpose of the effective implementation of this Protocol, in developing country Parties, in particular the least developed and small island developing States among them, and in Parties with economies in transition, including through existing global, regional, subregional and national institutions and organizations and, as appropriate, through facilitating private sector involvement.

2. For the purposes of implementing paragraph 1 above, in relation to cooperation, the needs of developing country Parties, in particular the least developed and small island developing States among them, for financial resources and access to and transfer of technology and know-how in accordance with the relevant provisions of the Convention, shall be taken fully into account for capacity-building in biosafety. Cooperation in capacity-building shall, subject to the different situation, capabilities and requirements of each Party, include scientific and technical training in the proper and safe management of biotechnology, and in the use of risk assessment and risk management for biosafety, and the enhancement of technological and institutional capacities in biosafety. The needs of Parties with economies in transition shall also be taken

louden maiden tarpeet otetaan täysimääräisesti huomioon tällaisessa bioturvallisuutta koskevien valmiuksien parantamisessa.

23 artikla

Yleinen tietoisuus ja osallistuminen

1. Osapuolet

a) edistävät ja helpottavat yleistä tietoisuutta, valistusta ja osallistumista, joka liittyy elävien muunnettujen organismien turvalliseen siirtoon, käsittelyyn ja käyttöön ja niiden vaikutukseen biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön, ottaen huomioon myös riskit ihmisten terveydelle. Näiltä osin osapuolet toimivat tarvittaessa yhteistyössä muiden maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa;

b) pyrkivät varmistamaan, että yleiseen tiedotukseen ja valistukseen sisältyy mahdollisuus saada tietoja tämän pöytäkirjan mukaisesti määritellyistä elävistä muunnetuista organismeista, joita mahdollisesti tuodaan maahan.

2. Osapuolet kuulevat omien lakiansa ja määräystensä mukaisesti kansalaisia eläviä muunnettuja organismeja koskevassa päätöksenteossa ja antavat päätökset kansalaisten saataville, kunnioittaen kuitenkin tietojen luottamuksellisuutta 21 artiklan mukaisesti.

3. Kukin osapuoli pyrkii tiedottamaan kansalaisilleen siitä, miten nämä voivat tutustua bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään.

24 artikla

Valtiot, jotka eivät ole pöytäkirjan osapuolia

1. Osapuolten ja niiden valtioiden, jotka eivät ole pöytäkirjan osapuolia, välisten elävien muunnettujen organismien valtioiden rajat ylittävien siirtojen on oltava tämän pöytäkirjan tavoitteiden mukaisia. Osapuolet voivat tehdä tällaisia valtion rajat ylittäviä siirtoja koskevia kahdenvälisiä, alueellisia ja monenvälisiä sopimuksia ja järjestelyjä niiden valtioiden kanssa, jotka eivät ole pöytäkirjan osapuolia.

fully into account for such capacity-building in biosafety.

Article 23

Public awareness and participation

1. The Parties shall:

(a) promote and facilitate public awareness, education and participation concerning the safe transfer, handling and use of living modified organisms in relation to the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health. In doing so, the Parties shall cooperate, as appropriate, with other States and international bodies;

(b) endeavour to ensure that public awareness and education encompass access to information on living modified organisms identified in accordance with this Protocol that may be imported.

2. The Parties shall, in accordance with their respective laws and regulations, consult the public in the decision-making process regarding living modified organisms and shall make the results of such decisions available to the public, while respecting confidential information in accordance with Article 21.

3. Each Party shall endeavour to inform its public about the means of public access to the Biosafety Clearing-House.

Article 24

Non-Parties

1. Transboundary movements of living modified organisms between Parties and non-Parties shall be consistent with the objective of this Protocol. The Parties may enter into bilateral, regional and multilateral agreements and arrangements with non-Parties regarding such transboundary movements.

2. Osapuolet rohkaisevat valtioita, jotka eivät ole tämän pöytäkirjan osapuolia, liittymään tähän pöytäkirjaan ja toimittamaan bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään asianmukaisia tietoja elävistä muunnetuista organismeista, joita on levitetty niiden kansallisen lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla tai siirretty näille alueille tai niiltä pois.

25 artikla

Valtion rajat ylittävät laittomat siirrot

1. Kunkin osapuolen on toteutettava tarvittavat kansalliset toimenpiteet sellaisten valtioiden rajat ylittävien elävien muunnettujen organismien siirtojen estämiseksi, jotka ovat tämän pöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi toteutettujen kansallisten toimenpiteiden vastaisia, sekä säädettävä tarvittaessa rangaistukset tällaisista siirroista. Näitä siirtoja pidetään laittomina valtioiden rajat ylittävänä laittomina siirtoina.

2. Laittoman siirron tapahtuessa osapuoli, jota asia koskee, voi tarvittaessa pyytää alkuperäosapuolta poistamaan kyseisen elävän muunnetun organismin omalla kustannuksellaan joko siirtämällä sen takaisin tai tuhoamalla sen.

3. Kunkin osapuolen on toimitettava bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään tietoja laittomista valtion rajojen yli tapahtuvista siirroista, jotka koskevat sitä.

26 artikla

Sosioekonomiset näkökohdat

1. Tehdessään päätöksen tuonnista tämän pöytäkirjan tai sen täytäntöönpanemiseksi toteutettujen kansallisten toimenpiteiden mukaisesti, osapuolet voivat kansainvälisten velvoitteidensa mukaisesti ottaa huomioon sosioekonomiset näkökohdat, jotka liittyvät elävien muunnettujen organismien vaikutukseen biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestäväan käyttöön, ottaen erityisesti huomioon biologisen monimuotoisuuden merkityksen alkuperäis- ja paikallisyhteisöille.

2. The Parties shall encourage non-Parties to adhere to this Protocol and to contribute appropriate information to the Biosafety Clearing-House on living modified organisms released in, or moved into or out of, areas within their national jurisdictions.

Article 25

Illegal transboundary movements

1. Each Party shall adopt appropriate domestic measures aimed at preventing and, if appropriate, penalizing transboundary movements of living modified organisms carried out in contravention of its domestic measures to implement this Protocol. Such movements shall be deemed illegal transboundary movements.

2. In the case of an illegal transboundary movement, the affected Party may request the Party of origin to dispose, at its own expense, of the living modified organism in question by repatriation or destruction, as appropriate.

3. Each Party shall make available to the Biosafety Clearing-House information concerning cases of illegal transboundary movements pertaining to it.

Article 26

Socio-economic considerations

1. The Parties, in reaching a decision on import under this Protocol or under its domestic measures implementing the Protocol, may take into account, consistent with their international obligations, socio-economic considerations arising from the impact of living modified organisms on the conservation and sustainable use of biological diversity, especially with regard to the value of biological diversity to indigenous and local communities.

2. Osapuolia rohkaistaan tekemään yhteistyötä tutkimuksen tekemiseksi ja tietojen vaihtamiseksi elävien muunnettujen organismien sosioekonomisista vaikutuksista erityisesti alkuperäis- ja paikallisyhteisöihin.

27 artikla

Vastuu- ja korvauskysymykset

Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi päättää ensimmäisessä kokouksessaan siitä, miten laaditaan kansainväliset säännöt ja menettelyt, jotka koskevat vastuuta valtion rajat ylittävistä elävien muunnettujen organismien siirroista johtuvista vahingoista ja niiden korvaamista, analysoiden ja ottaen asianmukaisesti huomioon kansainvälisen oikeuden kehityksen näiden asioiden osalta, ja pyrkii saattamaan tämän prosessin päätökseen neljän vuoden kuluessa.

28 artikla

Rahoitusjärjestelmä ja rahavarat

1. Harkitessaan tämän pöytäkirjan täytäntönnäköisyyden edellyttämää rahoitusta osapuolet ottavat huomioon yleissopimuksen 20 artiklan määräykset.

2. Yleissopimuksen 21 artiklan mukainen rahoitusjärjestelmä on sen toiminnasta vastaavan hallintorakenteen kautta myös tämän pöytäkirjan rahoitusjärjestelmä.

3. Tämän pöytäkirjan 22 artiklassa tarkoitettujen valmiuksien parantamisen osalta tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi, antaessaan edellä olevassa 2 kohdassa mainittua rahoitusjärjestelmää koskevia ohjeita osapuolten konferenssin käsittelyä varten, ottaa huomioon rahavarojen tarpeen osapuoliin kuuluvissa kehitysmaissa, erityisesti vähiten kehittyneissä maissa ja pienissä kehittyvissä saarivaltioissa.

4. Edellä 1 kohtaa sovellettaessa osapuolet ottavat huomioon myös osapuoliin kuuluvien kehitysmaiden, erityisesti vähiten

2. The Parties are encouraged to cooperate on research and information exchange on any socio-economic impacts of living modified organisms, especially on indigenous and local communities.

Article 27

Liability and redress

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, adopt a process with respect to the appropriate elaboration of international rules and procedures in the field of liability and redress for damage resulting from transboundary movements of living modified organisms, analysing and taking due account of the ongoing processes in international law on these matters, and shall endeavour to complete this process within four years.

Article 28

Financial mechanism and resources

1. In considering financial resources for the implementation of this Protocol, the Parties shall take into account the provisions of Article 20 of the Convention.

2. The financial mechanism established in Article 21 of the Convention shall, through the institutional structure entrusted with its operation, be the financial mechanism for this Protocol.

3. Regarding the capacity-building referred to in Article 22 of this Protocol, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, in providing guidance with respect to the financial mechanism referred to in paragraph 2 above, for consideration by the Conference of the Parties, shall take into account the need for financial resources by developing country Parties, in particular the least developed and the small island developing States among them.

4. In the context of paragraph 1 above, the Parties shall also take into account the needs of the developing country Parties, in

kehittyneiden maiden ja pienten kehittyvien saarivaltioiden sekä siirtymätalouden maiden tarpeet niiden pyrkiessä yksilöimään ja toteuttamaan valmiuksien parantamiseen liittyviä vaatimuksia tämän pöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi.

5. Osapuolten konferenssin päätöksissä annetut rahoitusjärjestelmää koskevat ohjeet, mukaan luettuina ennen tämän pöytäkirjan tekemistä tehdyt päätökset, koskevat tämän artiklan määräyksiä tarpeellisin muutoksina.

6. Osapuoliin kuuluvat teollisuusmaat voivat myös myöntää ja osapuoliin kuuluvat kehitysmaat sekä siirtymätalouden maat hyödyntää kahdenvälisen, alueellisten ja monenvälisen kanavien kautta rahavaroja ja teknisiä voimavaroja tämän pöytäkirjan määräysten täytäntöönpanemiseksi.

29 artikla

Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi

1. Osapuolten konferenssi toimii tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena.

2. Yleissopimuksen osapuolet, jotka eivät ole tämän pöytäkirjan osapuolia, voivat osallistua tarkkailijoina tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssin kokouksiin. Kun osapuolten konferenssi toimii tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena, tätä pöytäkirjaa koskevien päätösten tekemiseen osallistuvat ainoastaan pöytäkirjan osapuolet.

3. Kun osapuolten konferenssi toimii tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena, osapuolten konferenssin puheenjohtajiston jäsen, joka edustaa yleissopimuksen osapuolta, joka kyseisenä aikana ei ole tämän pöytäkirjan osapuoli, korvataan jäsenellä, jonka tämän pöytäkirjan osapuolet valitsevat keskuudestaan.

4. Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssi tarkastelee säännöllisesti tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoa ja tekee valtuuksiensa rajoissa päätöksiä sen tehokkaan täytäntöön-

particular the least developed and the small island developing States among them, and of the Parties with economies in transition, in their efforts to identify and implement their capacity-building requirements for the purposes of the implementation of this Protocol.

5. The guidance to the financial mechanism of the Convention in relevant decisions of the Conference of the Parties, including those agreed before the adoption of this Protocol, shall apply, mutatis mutandis, to the provisions of this Article.

6. The developed country Parties may also provide, and the developing country Parties and the Parties with economies in transition avail themselves of, financial and technological resources for the implementation of the provisions of this Protocol through bilateral, regional and multilateral channels.

Article 29

Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol

1. The Conference of the Parties shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to it.

3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall keep under regular review the implementation of this Protocol and shall make, within its mandate, the decisions necessary

panon edistämiseksi. Se suorittaa sille tässä pöytäkirjassa määrätyt tehtävät ja:

a) antaa suosituksia, jotka koskevat tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon kannalta tarpeellisia asioita;

b) perustaa tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon kannalta tarpeellisiksi katsottuja avustavia toimielimiä;

c) pyytää ja käyttää tarvittaessa toimivaltuustusten kansainvälisten järjestöjen sekä hallitustenvälisten elinten sekä kansalaisjärjestöjen tarjoamia palveluita, yhteistyötä ja tietoja;

d) päättää miten ja kuinka usein on tämän pöytäkirjan 33 artiklan mukaisesti toimitettava tietoja sekä käsittelee mainitut tiedot ja avustavilta toimielimiltä saamansa raportit;

e) käsittelee ja hyväksyy tarvittaessa tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon kannalta tarpeelliseksi katsotut muutokset tähän pöytäkirjaan sekä sen liitteisiin sekä mahdolliset lisäliitteet tähän pöytäkirjaan; ja

f) suorittaa muut tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon edellyttämät tehtävät.

5. Osapuolten konferenssin menettelytapasääntöjä ja yleissopimuksen rahoitussääntöjä sovelletaan tarpeellisin muutoksin tähän pöytäkirjaan, jollei tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi yksimielisesti toisin päättä.

6. Sihteeristö kutsuu koolle tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssin ensimmäisen kokouksen, joka pidetään pöytäkirjan voimaantulon jälkeen pidettäväksi sovitun osapuolten konferenssin ensimmäisen kokouksen yhteydessä. Sen jälkeen tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksina toimivien osapuolten konferenssin varsinaiset kokoukset pidetään osapuolten konferenssin yhteydessä, jollei tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi toisin päättä.

7. Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivia osapuolten konferenssin ylimääräisiä kokouksia pidetään muina aikoi-

to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:

(a) make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;

(b) establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of this Protocol;

(c) seek and utilize, where appropriate, the services and cooperation of, and information provided by, competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies;

(d) establish the form and the intervals for transmitting the information to be submitted in accordance with Article 33 of this Protocol and consider such information as well as reports submitted by any subsidiary body;

(e) consider and adopt, as required, amendments to this Protocol and its annexes, as well as any additional annexes to this Protocol, that are deemed necessary for the implementation of this Protocol; and

(f) exercise such other functions as may be required for the implementation of this Protocol.

5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and financial rules of the Convention shall be applied, mutatis mutandis, under this Protocol, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

6. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the Secretariat in conjunction with the first meeting of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held in conjunction with ordinary meetings of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

7. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held at

na, kun tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi katsoo sen tarpeelliseksi, sekä jonkin osapuolen kirjallisesta pyynnöstä, jos ylimääräisen konferenssin pitämistä tukee vähintään kolmasosa osapuolista kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sihteeristö on toimittanut pyynnön muille osapuolille.

8. Yhdistyneet Kansakunnat, sen erityisjärjestöt ja Kansainvälinen atomienergiajärjestö sekä niiden jäsenvaltiot tai niissä tarkkailijoina olevat valtiot, jotka eivät ole yleissopimuksen osapuolia, voivat olla edustettuina tarkkailijoina tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivassa osapuolten konferenssissa. Muu tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvissa asioissa toimivaltainen kansallinen tai kansainvälinen elin tai kansalaisjärjestö, joka on ilmoittanut sihteeristölle haluavansa olla edustettuna tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivassa osapuolten konferenssissa tarkkailijana, voidaan hyväksyä sellaiseksi, jollei vähintään kolmasosa läsnäolevista osapuolista sitä vastusta. Jollei tässä artiklassa toisin määrätä, tarkkailijoiden hyväksyminen ja osallistuminen tapahtuu edellä olevassa 5 kohdassa tarkoitettujen menettelytapasääntöjen mukaisesti.

30 artikla

Avustavat toimielimet

1. Mikä tahansa yleissopimuksella tai sen mukaisesti perustettu avustava toimielin voi tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssin päätöksellä suorittaa pöytäkirjan mukaisia tehtäviä, jolloin osapuolten kokous päättää, mitä tehtäviä kyseinen toimielin suorittaa.

2. Yleissopimuksen osapuolet, jotka eivät ole tämän pöytäkirjan osapuolia, voivat osallistua tarkkailijoina mainittujen avustavien toimielinten kokouksiin. Kun yleissopimuksen avustava toimielin toimii tämän pöytäkirjan avustavana toimielimenä, pöytäkirjan mukaisten päätösten tekemiseen osallistuvat ainoastaan pöytäkirjan osapuolet.

3. Kun yleissopimuksen mukainen avustava toimielin suorittaa tähän pöytäkirjaan

such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

8. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented as observers at meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, that is qualified in matters covered by this Protocol and that has informed the Secretariat of its wish to be represented at a meeting of the Conference of the Parties serving as a meeting of the Parties to this Protocol as an observer, may be so admitted, unless at least one third of the Parties present object. Except as otherwise provided in this Article, the admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure, as referred to in paragraph 5 above.

Article 30

Subsidiary bodies

1. Any subsidiary body established by or under the Convention may, upon a decision by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, serve the Protocol, in which case the meeting of the Parties shall specify which functions that body shall exercise.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any meeting of any such subsidiary bodies. When a subsidiary body of the Convention serves as a subsidiary body to this Protocol, decisions under the Protocol shall be taken only by the Parties to the Protocol.

3. When a subsidiary body of the Convention exercises its functions with regard to

liittyviä tehtäviä, kyseisen avustavan toimielimen puheenjohtajiston jäsen, joka edustaa yleissopimuksen osapuolta, joka kyseisenä aikana ei ole pöytäkirjan osapuoli, korvataan jäsenenä, jonka pöytäkirjan osapuolet valitsevat keskuudestaan.

31 artikla

Sihteeristö

1. Yleissopimuksen 24 artiklalla perustettu sihteeristö toimii tämän pöytäkirjan sihteeristönä.

2. Yleissopimuksen 24 artiklan 1 kohtaa, joka koskee sihteeristön tehtäviä, sovelletaan tarpeellisin muutoksin tähän pöytäkirjaan.

3. Siltä osin kuin ne ovat eriteltävissä, tämän pöytäkirjaan liittyvien sihteeripalvelujen kustannuksista vastaavat pöytäkirjan osapuolet. Tämän pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi päättää ensimmäisessä kokouksessaan tätä varten tarvittavista rahoitusjärjestelyistä.

32 artikla

Pöytäkirjan suhde yleissopimukseen

Jollei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä, pöytäkirjoja koskevat yleissopimuksen määräykset koskevat myös tätä pöytäkirjaa.

33 artikla

Seuranta ja raportointi

Kukin osapuoli seuraa tähän pöytäkirjaan perustuvien velvoitteidensa noudattamista ja esittää pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivalle osapuolten konferenssille tämän asettamin määräajoin raportin toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt tämän pöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi.

matters concerning this Protocol, any member of the bureau of that subsidiary body representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to the Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to the Protocol.

Article 31

Secretariat

1. The Secretariat established by Article 24 of the Convention shall serve as the secretariat to this Protocol.

2. Article 24, paragraph 1, of the Convention on the functions of the Secretariat shall apply, *mutatis mutandis*, to this Protocol.

3. To the extent that they are distinct, the costs of the secretariat services for this Protocol shall be met by the Parties hereto. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, decide on the necessary budgetary arrangements to this end.

Article 32

Relationship with the Convention

Except as otherwise provided in this Protocol, the provisions of the Convention relating to its protocols shall apply to this Protocol.

Article 33

Monitoring and reporting

Each Party shall monitor the implementation of its obligations under this Protocol, and shall, at intervals to be determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, report to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol on measures that it has taken to implement the Protocol.

34 artikla

Määräysten noudattaminen

Pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan osapuolten konferenssi käsittelee ja hyväksyy ensimmäisessä kokouksessaan yhteistyömenettelyt ja hallinnolliset järjestelyt, joiden avulla edistetään pöytäkirjan määräysten noudattamista ja käsitellään niitä tapauksia, joissa määräyksiä ei ole noudatettu. Näihin menettelyihin ja järjestelyihin sisältyy tarvittaessa määräyksiä neuvonnan tai avun tarjoamisesta. Ne ovat erillisiä yleissopimuksen 27 artiklan mukaisista riitojen ratkaisumenettelyistä eivätkä ne rajoita niiden soveltamista.

Article 34

Compliance

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, consider and approve cooperative procedures and institutional mechanisms to promote compliance with the provisions of this Protocol and to address cases of non-compliance. These procedures and mechanisms shall include provisions to offer advice or assistance, where appropriate. They shall be separate from, and without prejudice to, the dispute settlement procedures and mechanisms established by Article 27 of the Convention.

35 artikla

Arviointi ja seuranta

Pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimiva osapuolten konferenssi suorittaa viiden vuoden kuluttua tämän pöytäkirjaan voimaantulosta ja vähintään joka viides vuosi sen jälkeen arvioinnin pöytäkirjan tehokkuudesta, mukaan luettuina pöytäkirjaan liittyvien menettelyjen ja sen liitteiden arviointi.

Article 35

Assessment and review

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall undertake, five years after the entry into force of this Protocol and at least every five years thereafter, an evaluation of the effectiveness of the Protocol, including an assessment of its procedures and annexes.

36 artikla

Allekirjoittaminen

Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten valtioille ja alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestöille Yhdistyneiden Kansakuntien toimistossa Nairobissa 15 päivästä toukokuuta 2000 lähtien 26 päivään toukokuuta 2000 saakka ja Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa New Yorkissa 5 päivästä kesäkuuta 2000 lähtien 4 päivään kesäkuuta 2001 saakka.

Article 36

Signature

This Protocol shall be open for signature at the United Nations Office at Nairobi by States and regional economic integration organizations from 15 to 26 May 2000, and at United Nations Headquarters in New York from 5 June 2000 to 4 June 2001.

37 artikla

Voimaantulo

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen päivän

Article 37

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of

jälkeen, jona viideskymmenes yleissopimuksen osapuoliin kuuluvan valtion tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu.

2. Sellaisen valtion tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön osalta, joka ratifioi tai hyväksyy tämän pöytäkirjan tai liittyy siihen sen jälkeen, kun se on edellä olevan 1 kohdan mukaisesti tullut voimaan, tämä pöytäkirja tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona asianomainen valtio tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestö on tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tai sinä päivänä, jona yleissopimus tulee asianomaisen valtion tai taloudellisen yhdentymisen järjestön osalta voimaan, mikäli tämä tapahtuu myöhemmin.

3. Sovellettaessa tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa, taloudellisen yhdentymisen järjestön tallettamaa asiakirjaa ei oteta huomioon tämän järjestön jäsenvaltioiden tallettamien asiakirjojen lisäksi.

38 artikla

Varaumat

Tähän pöytäkirjaan ei saa tehdä varaumia.

39 artikla

Irtisanominen

1. Milloin tahansa kahden vuoden kuluttua siitä päivästä, jona tämä pöytäkirja on tullut voimaan jonkin osapuolen osalta, tämä osapuoli voi irtisanoa pöytäkirjan antamalla siitä kirjallisen ilmoituksen tallettajalle.

2. Edellä tarkoitettu irtisanoutuminen tulee voimaan vuoden kuluttua siitä päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut irtisanomista koskevan ilmoituksen tai ilmoituksessa mainittuna myöhempänä ajankohtana.

the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession by States or regional economic integration organizations that are Parties to the Convention.

2. This Protocol shall enter into force for a State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Protocol or accedes thereto after its entry into force pursuant to paragraph 1 above, on the ninetieth day after the date on which that State or regional economic integration organization deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or on the date on which the Convention enters into force for that State or regional economic integration organization, whichever shall be the later.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 above, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

Article 38

Reservations

No reservations may be made to this Protocol.

Article 39

Withdrawal

1. At any time after two years from the date on which this Protocol has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Protocol by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take place upon expiry of one year after the date of its receipt by the Depositary, or on such later date as may be specified in the notification of the withdrawal.

40 artikla

Todistusvoimaiset tekstit

Tämän pöytäkirjan alkuperäiskappale, jonka arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaisia, talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

TEHTY Montrealissa 29 päivänä tammi-kuuta 2000.

Article 40

Authentic texts

The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Protocol.

DONE at Montreal on this twenty-ninth day of January, two thousand.

Liitteen A liite I

Annex I to Annex A

PÖYTÄKIRJAN 8, 10 JA 13 ARTIKLAN MUKAISIN ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

- a) Viejän nimi, osoite ja yhteystiedot
- b) Tuojan nimi, osoite ja yhteystiedot
- c) Elävän muunnetun organismin nimi ja tunnistetiedot sekä elävän muunnetun organismin bioturvallisuustason kansallinen luokittelu vientimaassa, mikäli sellainen on tehty
- d) Rajojen yli tapahtuvan siirron suunniteltu päivämäärä tai suunnitellut päivämäärät, mikäli ne ovat tiedossa
- e) Vastaanottajaorganismin tai emo-organismin taksonominen asema, yleisnimi, keräys- tai hankintapaikka sekä bioturvallisuuteen liittyvät ominaisuudet
- f) Vastaanottajaorganismin ja/tai emo-organismin alkuperäkeskukset ja geneettisen monimuotoisuuden keskukset, mikäli ne ovat tiedossa, sekä kuvaus elinpaikoista, joissa organismit voivat säilyä tai lisääntyä
- g) Luovuttajaorganismin tai -organismin taksonominen asema, yleisnimi, keräys- tai hankintapaikka sekä bioturvallisuuteen liittyvät ominaisuudet
- h) Nukleiinihapon tai tehdyn muuntamisen kuvaus, käytetty tekniikka sekä tuloksena saadut elävän muunnetun organismin ominaisuudet
- i) Elävän muunnetun organismin tai siitä saatujen tuotteiden suunniteltu käyttö, erityisesti sellaisten jalostettujen materiaalien suunniteltu käyttö, jotka ovat peräisin elävästä muunnetusta organismista ja sisältävät havaittavissa olevia uusia yhdistelmiä kahdentamiskelpoista perintöainesta, joka on saatu aikaan nykyaikaisen biotekniikan avulla
- j) Siirrettävien elävien muunnettujen organismin määrä tai tilavuus
- k) Liitteen III mukainen aiempi ja nykyinen riskinarviointiraportti
- l) Ehdotetut menetelmät turvallista käsittelyä, varastointia, kuljetusta ja käyttöä varten, mukaan luettuina tilanteen mukaan

INFORMATION REQUIRED IN NOTIFICATIONS UNDER ARTICLES 8, 10 AND 13

- (a) Name, address and contact details of the exporter.
- (b) Name, address and contact details of the importer.
- (c) Name and identity of the living modified organism, as well as the domestic classification, if any, of the biosafety level of the living modified organism in the State of export.
- (d) Intended date or dates of the transboundary movement, if known.
- (e) Taxonomic status, common name, point of collection or acquisition, and characteristics of recipient organism or parental organisms related to biosafety.
- (f) Centres of origin and centres of genetic diversity, if known, of the recipient organism and/or the parental organisms and a description of the habitats where the organisms may persist or proliferate.
- (g) Taxonomic status, common name, point of collection or acquisition, and characteristics of the donor organism or organisms related to biosafety.
- (h) Description of the nucleic acid or the modification introduced, the technique used, and the resulting characteristics of the living modified organism.
- (i) Intended use of the living modified organism or products thereof, namely, processed materials that are of living modified organism origin, containing detectable novel combinations of replicable genetic material obtained through the use of modern biotechnology.
- (j) Quantity or volume of the living modified organism to be transferred.
- (k) A previous and existing risk assessment report consistent with Annex III.
- (l) Suggested methods for the safe handling, storage, transport and use, including packaging, labelling, documentation, dis-

pakkaukset, merkinnät, asiakirjat sekä menetelmät hävittämistä ja ennakkoimattomia tilanteita varten

m) Elävän muunnetun organismin oikeudellinen asema vientimaassa (esimerkiksi onko se kielletty vientimaassa, onko sille asetettu muita rajoituksia, onko se hyväksytty yleiseen levittämiseen); mikäli elävä muunnettu organismi on kielletty vientimaassa, kiellon syy tai syyt

n) Mikäli viejä on antanut siirrettävää elävää muunnettua organismeja koskevia ilmoituksia muille valtioille, ilmoitusten tulokset

o) Vakuutus siitä, että edellä mainitut tiedot ovat asiallisesti oikeat.

posal and contingency procedures, where appropriate.

(m) Regulatory status of the living modified organism within the State of export (for example, whether it is prohibited in the State of export, whether there are other restrictions, or whether it has been approved for general release) and, if the living modified organism is banned in the State of export, the reason or reasons for the ban.

(n) Result and purpose of any notification by the exporter to other States regarding the living modified organism to be transferred.

(o) A declaration that the abovementioned information is factually correct.

Liitteen A liite II

VAADITUT TIEDOT ELÄVISTÄ MUUNNETUISTA ORGANISMEISTA, JOTKA ON TARKOITETTU KÄYTETTÄVÄKSI SUORAAN ELINTARVIKKEENA TAI REHUNA TAI JALOSTUKSEEN 11 ARTIKLAN MUKAISESTI

a) Hakijan nimi ja yhteystiedot kotimaista käyttöä koskevaa päätöstä varten

b) Päätöksestä vastaavan viranomaisen nimi ja yhteystiedot

c) Elävän muunnetun organismin nimi ja tunnistetiedot

d) Geenien muuntamisen, käytetyn tekniikan ja elävän muunnetun organismin aikaansaatuisten ominaisuuksien kuvaus

e) Elävän muunnetun organismin mahdollinen yksilöllinen tunnistaminen

f) Vastaanottajaorganismin tai emoorganismin taksonominen asema, yleisnimi, keräys- tai hankintapaikka sekä bioturvallisuuteen liittyvät ominaisuudet

g) Vastaanottajaorganismin ja/tai emoorganismin alkuperäkeskukset ja geneettisen monimuotoisuuden keskukset, mikäli

Annex II to Annex A

INFORMATION REQUIRED CONCERNING LIVING MODIFIED ORGANISMS INTENDED FOR DIRECT USE AS FOOD OR FEED, OR FOR PROCESSING UNDER ARTICLE 11

(a) The name and contact details of the applicant for a decision for domestic use.

(b) The name and contact details of the authority responsible for the decision.

(c) Name and identity of the living modified organism.

(d) Description of the gene modification, the technique used, and the resulting characteristics of the living modified organism.

(e) Any unique identification of the living modified organism.

(f) Taxonomic status, common name, point of collection or acquisition, and characteristics of recipient organism or parental organisms related to biosafety.

(g) Centres of origin and centres of genetic diversity, if known, of the recipient organism and/or the parental organisms and

ne ovat tiedossa, sekä kuvaus elinpaikoista, joissa organismit voivat säilyä tai lisääntyä

h) Luovuttajaorganismien tai -organismien taksonominen asema, yleisnimi, keräys- tai hankintapaikka sekä bioturvallisuuteen liittyvät ominaisuudet

i) Elävän muunnetun organismien hyväksytyt käyttötarkoitukset

j) Liitteen III mukainen riskinarviointiraportti

k) Ehdotetut menetelmät turvallista käsittelyä, varastointia, kuljetusta ja käyttöä varten, mukaan luettuina tilanteen mukaan pakkaukset, merkinnät, asiakirjat sekä menetelmät hävittämistä ja ennakoimattomia tilanteita varten.

a description of the habitats where the organisms may persist or proliferate.

(h) Taxonomic status, common name, point of collection or acquisition, and characteristics of the donor organism or organisms related to biosafety.

(i) Approved uses of the living modified organism.

(j) A risk assessment report consistent with Annex III.

(k) Suggested methods for the safe handling, storage, transport and use, including packaging, labelling, documentation, disposal and contingency procedures, where appropriate.

Liitteen A liite III

Annex III to Annex A

RISKINARVIOINTI

RISK ASSESSMENT

Tavoite

Objective

1. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettun riskinarvioinnin tarkoituksena on tunnistaa ja arvioida elävien muunnettujen organismien mahdolliset haitalliset vaikutukset biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön todennäköisessä vastaanottavassa ympäristössä, ottaen huomioon myös riskit ihmisten terveydelle.

1. The objective of risk assessment, under this Protocol, is to identify and evaluate the potential adverse effects of living modified organisms on the conservation and sustainable use of biological diversity in the likely potential receiving environment, taking also into account risks to human health.

Riskinarvioinnin käyttö

Use of risk assessment

2. Riskinarviointia käyttävät muun muassa toimivaltaiset viranomaiset tehdessään tosiasioiden perustuvia päätöksiä elävistä muunnetuista organismeista.

2. Risk assessment is, inter alia, used by competent authorities to make informed decisions regarding living modified organisms.

Yleiset periaatteet

General principles

3. Riskinarviointi olisi suoritettava tieteellisesti vakuuttavalla ja avoimella tavalla, ja siinä voidaan ottaa huomioon asiaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen antama asiantuntija-apu ja niiden laatimat ohjeet.

3. Risk assessment should be carried out in a scientifically sound and transparent manner, and can take into account expert advice of, and guidelines developed by, relevant international organizations.

4. Tieteellisten tietojen tai tieteellisen yksimielisyyden puutetta ei tulisi välttämättä pitää merkinä tietoyntasoisesta riskistä, riskin puuttumisesta tai hyväksyttävästä riskistä.

5. Riskejä, jotka liittyvät eläviin muunnettuihin organismeihin tai niistä saatuihin tuotteisiin, erityisesti jalostettuihin materiaaleihin, jotka ovat peräisin elävästä muunnetusta organismista ja sisältävät havaittavissa olevia uusia yhdistelmiä kahdentamiskelpoista perintöainesta, joka on saatu aikaan nykyaikaisen biotekniikan avulla, olisi tarkasteltava niiden riskien yhteydessä, joita muuntamattomat vastaanottajaorganismit tai emo-organismit aiheuttavat todennäköisessä vastaanottavassa ympäristössä.

6. Riskinarviointi olisi suoritettava tapauskohtaisesti. Vaaditut tiedot voivat vaihdella luonteeltaan ja yksityiskohtaisuuden tasoltaan tapauksesta toiseen, riippuen kyseisestä elävästä muunnetusta organismista, sen käyttötarkoituksesta ja todennäköisestä vastaanottavasta ympäristöstä.

Menetelmät

7. Riskinarviointiprosessin aikana voidaan havaita, että on tarpeen hankkia tiettyjä aiheita koskevia lisätietoja, jolloin tarvittavat tiedot voidaan määrittää ja niitä voidaan pyytää arviointiprosessin aikana; toisaalta joissakin tapauksissa ei välttämättä tarvita kaikissa kohdissa lueteltuja tietoja.

8. Tavoitteiden saavuttamiseksi riskinarviointi sisältää tilanteen mukaan seuraavat vaiheet:

a) sellaisiin eläviin muunnettuihin organismeihin liittyvien uusien geno- ja fenotyyppisten ominaisuuksien tunnistaminen, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia biologiseen monimuotoisuuteen todennäköisessä mahdollisessa vastaanottavassa ympäristössä, ottaen huomioon myöskin riskit ihmisten terveydelle

b) arviointi siitä, miten todennäköisesti nämä haitalliset vaikutukset toteutuvat, ottaen huomioon se, missä määrin ja millä tavalla todennäköinen mahdollinen vastaanottava ympäristö altistuu elävälle muunnetulle organismille

4. Lack of scientific knowledge or scientific consensus should not necessarily be interpreted as indicating a particular level of risk, an absence of risk, or an acceptable risk.

5. Risks associated with living modified organisms or products thereof, namely, processed materials that are of living modified organism origin, containing detectable novel combinations of replicable genetic material obtained through the use of modern biotechnology, should be considered in the context of the risks posed by the non-modified recipients or parental organisms in the likely potential receiving environment.

6. Risk assessment should be carried out on a case-by-case basis. The required information may vary in nature and level of detail from case to case, depending on the living modified organism concerned, its intended use and the likely potential receiving environment.

Methodology

7. The process of risk assessment may on the one hand give rise to a need for further information about specific subjects, which may be identified and requested during the assessment process, while on the other hand information on other subjects may not be relevant in some instances.

8. To fulfil its objective, risk assessment entails, as appropriate, the following steps:

(a) an identification of any novel genotypic and phenotypic characteristics associated with the living modified organism that may have adverse effects on biological diversity in the likely potential receiving environment, taking also into account risks to human health;

(b) an evaluation of the likelihood of these adverse effects being realized, taking into account the level and kind of exposure of the likely potential receiving environment to the living modified organism;

c) arvio seurauksista, mikäli nämä haitalliset vaikutukset toteutuvat

d) elävän muunnetun organismin aiheuttaman kokonaisriskin arviointi, joka perustuu arviointiin määritettyjen haitallisten vaikutusten toteutumisen todennäköisyydestä ja seurauksista

e) suositus siitä, ovatko riskit hyväksyttäviä tai hallittavissa, mukaan luettuna tarvittaessa strategioiden määrittäminen näiden riskien hallitsemiseksi, sekä

f) mikäli riskin tasosta ei ole varmuutta, se voidaan huomioida pyytämällä lisätietoja tietyistä huolta aiheuttavista seikoista tai toteuttamalla asianmukaisia riskinhallintastrategioita ja/tai elävän muunnetun organismin seurannalla vastaanottavassa ympäristössä.

(c) an evaluation of the consequences should these adverse effects be realized;

(d) an estimation of the overall risk posed by the living modified organism based on the evaluation of the likelihood and consequences of the identified adverse effects being realized;

(e) a recommendation as to whether or not the risks are acceptable or manageable, including, where necessary, identification of strategies to manage these risks; and

(f) where there is uncertainty regarding the level of risk, it may be addressed by requesting further information on the specific issues of concern or by implementing appropriate risk management strategies and/or monitoring the living modified organism in the receiving environment.

Muita huomioon otettavia seikkoja

9. Tapauksesta riippuen riskinarvioinnissa otetaan huomioon asiaan liittyvät tekniset ja tieteelliset yksityiskohdat, jotka koskevat seuraavassa lueteltuja seikkoja ja ominaisuuksia:

a) Vastaanottajaorganismi tai emo-organismit. Vastaanottajaorganismin tai emo-organismin biologiset ominaisuudet, mukaan luettuina tiedot taksonomisesta asemasta, yleisnimi, alkuperä, alkuperäkeskukset ja perinnöllisen monimuotoisuuden keskukset, mikäli ne ovat tiedossa, sekä kuvaus elinpaikoista, joissa organismit voivat säilyä tai lisääntyä

b) Luovuttajaorganismi tai -organismit. Luovuttajaorganismin taksonominen asema ja yleisnimi, lähde sekä luovuttajaorganismin olennaiset biologiset ominaisuudet

c) Vektori. Vektorin ominaisuudet, mukaan luettuna sen mahdolliset tunnistetiedot, sen lähde tai alkuperä ja isäntäkirjo

d) Insertti tai insertit ja/tai muuntamisen ominaisuudet. Siirretyn nukleiinihapon geneettiset ominaisuudet ja sen määrittelemä toiminto ja/tai tehdyn muuntamisen ominaisuudet

e) Elävät muunnetut organismit. Elävän muunnetun organismin tunnistetiedot sekä elävän muunnetun organismin ja vastaanottajaorganismin tai emo-organismin biologisten ominaisuuksien erot

Points to consider

9. Depending on the case, risk assessment takes into account the relevant technical and scientific details regarding the characteristics of the following subjects:

(a) Recipient organism or parental organisms. The biological characteristics of the recipient organism or parental organisms, including information on taxonomic status, common name, origin, centres of origin and centres of genetic diversity, if known, and a description of the habitat where the organisms may persist or proliferate;

(b) Donor organism or organisms. Taxonomic status and common name, source, and the relevant biological characteristics of the donor organisms;

(c) Vector. Characteristics of the vector, including its identity, if any, and its source or origin, and its host range;

(d) Insert or inserts and/or characteristics of modification. Genetic characteristics of the inserted nucleic acid and the function it specifies, and/or characteristics of the modification introduced;

(e) Living modified organism. Identity of the living modified organism, and the differences between the biological characteristics of the living modified organism and those of the recipient organism or parental organisms;

f) Elävän muunnetun organismin havaitseminen ja tunnistaminen. Ehdotetut havaitsemis- ja tunnistusmenetelmät ja niiden spesifisyys, herkkyys ja luotettavuus

g) Suunniteltua käyttöä koskevat tiedot. Elävän muunnetun organismin käyttötarkoitukseen liittyvät tiedot, mukaan luettuina uusi tai muuttunut käyttö verrattuna vastaanottajaorganismiin tai emo-organismeihin, ja

h) Vastaanottava ympäristö. Tiedot sijainnista sekä maantieteellisistä, ilmastollisista ja ekologisista ominaisuuksista, mukaan luettuina asianmukaiset tiedot todennäköisen mahdollisen vastaanottavan ympäristön biologisesta monimuotoisuudesta ja alkuperäkeskuksista.

(f) Detection and identification of the living modified organism. Suggested detection and identification methods and their specificity, sensitivity and reliability;

(g) Information relating to the intended use. Information relating to the intended use of the living modified organism, including new or changed use compared to the recipient organism or parental organisms; and

(h) Receiving environment. Information on the location, geographical, climatic and ecological characteristics, including relevant information on biological diversity and centres of origin of the likely potential receiving environment.

LIITE B

BIOLOGISTA MONIMUOTOISUUTTA KOSKEVAN YLEISSOPIMUKSEN 34 ARTIKLAN 3 KOHDAN MUKAINEN EUROOPAN YHTEISÖN ILMOITUS

Euroopan yhteisö ilmoittaa, että sillä on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 175 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimivalta tehdä kansainvälisiä sopimuksia ja täyttää niistä aiheutuvat velvollisuudet, jotka myötävaikuttavat seuraavien tavoitteiden saavuttamiseen:

- ympäristön laadun säilyttäminen, suojeleminen ja parantaminen
- ihmisten terveyden suojeleminen
- luonnonvarojen harkittu ja järkevä käyttö
- sellaisten toimenpiteiden edistäminen kansainvälisellä tasolla, joilla puututaan alueellisiin tai maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin.

Lisäksi Euroopan yhteisö ilmoittaa, että se on jo antanut jäsenvaltioitaan sitovia säädöksiä, jotka kattavat tämän pöytäkirjan

ANNEX B

DECLARATION BY THE EUROPEAN COMMUNITY IN ACCORDANCE WITH ARTICLE 34(3) OF THE CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY

The European Community declares that, in accordance with the Treaty establishing the European Community, and in particular Article 175(1) thereof, it is competent for entering into international agreements, and for implementing the obligations resulting therefrom, which contribute to the pursuit of the following objectives:

- preserving, protecting and improving the quality of the environment,
- protecting human health,
- prudent and rational utilisation of natural resources,
- promoting measures at international level to deal with regional or worldwide environmental problems.

Moreover, the European Community declares that it has already adopted legal instruments, binding on its Member States,

soveltamisalaan kuuluvia asioita, ja se toimittaa kyseisten säädösten luettelon bioturvallisuuden tiedonvälitysjärjestelmään (Biosafety Clearing House) ja tarvittaessa pitää sitä ajan tasalla Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan 20 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Euroopan yhteisö vastaa niiden pöytäkirjasta johtuvien velvoitteiden täyttämisestä, jotka aiheutuvat voimassa olevasta yhteisön oikeudesta.

Yhteisön toimivallan käyttöä kehitetään sen luonteen vuoksi jatkuvasti.

covering matters governed by this Protocol, and will submit and update, as appropriate, a list of those legal instruments to the Biosafety Clearing House in accordance with Article 20(3)(a) of the Cartagena Protocol on Biosafety.

The European Community is responsible for the performance of those obligations resulting from the Cartagena Protocol on Biosafety which are covered by Community law in force.

The exercise of Community competence is, by its nature, subject to continuous development.

N:o 131

(Suomen säädöskokoelman n:o 579/2004)

L a k i**rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Annettu Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 48 luvun 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 451/2004, seuraavasti:

48 luku

Ympäristörikoksista

1 §

Ympäristön turmeleminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) saattaa, päästää tai jättää ympäristöön esineen, ainetta, säteilyä tai muuta sellaista lain tai sen nojalla annetun säännöksen taikka yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti taikka ilman laissa edellytettyä lupaa tai lupaehtojen vastaisesti,

2) valmistaa, luovuttaa, kuljettaa, käyttää, käsittelee tai säilyttää ainetta, valmistetta tai tuotetta taikka käyttää laitetta kemikaalilain (86/2000) nojalla annetun säännöksen vastaisesti tai otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2037/2000 vastaisesti

taikka jätelain (1072/1993) 60 §:n 1 momentissa mainitun säännöksen tai jätelain nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai kiellon vastaisesti taikka laiminlyö jätelain mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuutensa taikka

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä jätelain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti tai jätelain 45 §:n 1 momentissa mainitun jätteen siirtoasetuksen 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla taikka tuo maahan tai vie maasta ainetta, valmistetta tai tuotetta vastoin ympäristönsuojelulain nojalla annettua asetusta tai vastoin 2 kohdassa mainittua otsonikerrosta heikentävistä aineista annettua asetusta taikka vastoin vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 304/2003 taikka vie maasta muuntogeenisiä organismeja, niitä sisältäviä elintarvikkeita tai rehuja vastoin muuntogeenisten organismien

valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1946/2003

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista, tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, on

tuomittava *ympäristön turmelemisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

—————
Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

N:o 132

(Suomen säädöskokoelman n:o 879/2004)

Valtioneuvoston asetus

rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosta

Annettu Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 2004

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty ulkoasiainministeriön esittelystä, säädetään:

1 §
Rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta
24 päivänä kesäkuuta 2004 annettu laki
(579/2004) tulee voimaan 7 päivänä lokakuu-
ta 2004.

2 §
Tämä asetus tulee voimaan 7 päivänä
lokakuuta 2004.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 2004

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

Lainsäädäntöneuvos Päivi Kaukoranta

N:o 133

Kauppa- ja teollisuusministeriön ilmoitus**helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen liitteiden 1 ja 3 muutosten voimaantulosta**

Annettu Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 2004

Kauppa- ja teollisuusministeriö ilmoittaa, että

- helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen (ATP-sopimus, SopS 48/81) 1 ja 3 liitteisiin 12 päivänä kesäkuuta 2004 tehdyt muutokset, jotka tasavallan presidentti on hyväksynyt 17 päivänä syyskuuta 2004, tulevat sopimuksen 18 artiklan 6 kappaleen mukaisesti voimaan 12 päivänä joulukuuta 2004; ja

- helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kulje-

tuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen (ATP-sopimus, SopS 48/81) 1 liitteeseen 19 päivänä kesäkuuta 2004 tehdyt muutokset, jotka tasavallan presidentti on hyväksynyt 17 päivänä syyskuuta 2004, tulevat sopimuksen 18 artiklan 6 kappaleen mukaisesti voimaan 19 päivänä joulukuuta 2004.

Ilmoituksessa mainitut muutokset ovat nähtävinä ja saatavissa Elintarvikevirastossa, joka myös antaa niistä tietoja suomeksi ja ruotsiksi.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 2004

Kauppa- ja teollisuusministeri *Mauri Pekkarinen*

Neuvotteleva virkamies Anne Haikonen

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 129—133, 5 1/2 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2004

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1457-0661